

Volili smo najsposobnejše

Dne 4. VI. so bile v našem podjetju volitve v delavske svete. Velika udeležba, razprave med člani kolektiva o sposobnosti kandidatov in domala zaključene volitve že v dopoldanskih urah pričajo o živem interesu našega delovnega kolektiva za delo samoupravnih organov. Če smo izvolili dejansko najbolj prizadevne članke naše skupnosti, pa bomo lahko pritrtilno odgovorili šele takrat, ko bodo novoizvoljeni člani v centralni delavski svet podjetja in v delavske svete proizvodnih enot, sektorjev in služb s svojim delom dokazali, da so se že pri izvolitvi zavedali vseh odgovornosti in obilice dela, ki so jih prevzeli s tem, ko so jim člani delovne skupnosti izrekli svoje zaupanje.

Prav gotovo ne bo lahka njihova naloga posebno danes, ko je treba pametno in smotno gospodariti z družbeno lastnino. Z decentralizacijo pristojnosti upravljanja na neposredne proizvajalce v proizvodnih enotah je delo zajelo v teh organih že precejšnje število članov delovne skupnosti. Posebno velja to zdaj, ko se vsak dan bolj prenašajo

jutranjih urah. Do devetih je volilo že 90 % članov kolektiva, pozneje pa še vsi tisti, ki so prišli na druge izmene. Nekateri tovariši, ki delajo v drugi ali tretji izmeni, so prišli voliti že dopoldne. Volilni odbori so morali pregledati 7.500 glasovnih listkov in so zaključili svoje delo do 18. ure. V delavski svet podjetja sta bili izvoljeni izmed 67 članov le dve

Volišče HS je bilo najlepše urejeno

pristojnosti odločanja neposredno na proizvajalca. Samo primerjati je treba, kakšen obseg pristojnosti odločanja so imeli organi samoupravljanja v prvih letih razvoja. Kako obširnejše in odgovornejše so sedaj uzakonjene pristojnosti v ustavi, zakonih in v statutu delovne organizacije.

Naši izvoljeni predstavniki bodo sedaj lažje usmerjali svoje delo za skupni interes delovne skupnosti in vsakega njenega člana, ko jim je v statutu začetno delo za nadaljnji razvoj podjetja. Ne smemo stati ob strani v pričanju, da nam potem, ko smo jih izvolili, ne bo treba sodelovati.

Glede na sklep delavskega sveta je bilo potrebno izvoliti v osrednji delavski svet 67 članov, od tega 34 članov za mandatno dobo 1 leta in 33 članov za mandatno dobo dveh let. Število članov, ki jih je volila posamezna delovna enota v DS podjetja pa je bilo določeno v ustreznem sorazmerju s člani delovne skupnosti in številom članov, ki jih je bilo treba izvoliti v DS, PE sektorjev in služb.

Letos se je število volivcev precej povečalo, ker so si pridobili volilno pravico vsi člani delovne skupnosti. Za toliko ljudi je bilo treba pripraviti 13 volišč, hkrati z voliščem v Trebnjem.

Pred volitvami je bilo delo družbenih in političnih delavcev in seveda članov kolektiva zelo razgibano, saj so izbirali kandidate, ki bodo morali pokazati dokajšen del svojih sposobnosti.

Volitve so potekale v redu in je večina volila že v zgodnjih

tovarišici in štirje mladinci, medtem ko je med 147 izvoljenimi člani za delavske svete proizvodnih enot, sektorjev in služb le dvajset mladincev in deset tovarišic. To nam narekuje dolžnost, da bomo pozneje vključili v delo komisij več mladincev in žena.

Tudi letos je na pobudo sindikalne organizacije posebna komisija ocenjevala okrasitev in ureitev volišč. Pri tem je ugotovila, da je bilo najlepše urejeno volišče tretje volilne enote PE HS in je bilo nagrajeno s prvo nagrado v znesku 5000 din. Podrobnejši rezultati volitev pa so naslednji:

Za člane delavskega sveta podjetja za mandatno dobo enega leta so bili izvoljeni:

Slavko Korošec, Viljem Markuž, Franc Langerholc, Leopold Pirihi, Karel Skok, Vinko Tomažin, Ivan Bokal, Janez Jugovič, Karel Plavčič, Danilo Pečar, Brane Brežan, Rudi Potočki, Mirko Debeljak, Janko Kokalj, Ivan Klemenčič, Friderik Vesel, Rudi Resnik, Leopold Miklič, Franc Longar, Marjan Kompoljšek, Ivan Mlinar, Vladimir Krošelj, Albin Konestabo, Janez Pugle, Vinko Kukec, Viktor Pogačnik, Marjan Belin, Boris Klemenc, Marjan Zupančič, Matej Gelemanovič, Anton Robežnik, Anica Tepina, Dejan Stojič, Ludvik Straus.

Za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Anton Šuštar, Rihard Novak, Milan Miška, Leon Kaučič, Franc Vodnik, Pavel Peteh, Jože Gluho-

dedov, Milan ing. Zavadlav, Jože Avbelj, Jože Lisjak, Bruno Kosmač, Velimir Kern, Maks Kričej, Janez Cedilnik, Viktor ing. Nolim, Jože Jambrovič, Stane Šmid, Jože Bregar, Ilija Ostojčič, Alojz Gruđen, Mihael Žilavec, Jože Rupert, Stane Marn, Janko Fonda, Jovo Andjelov, Marko ing. Kos, Franc Gregorič, Anton Jeretina, Metod Hrovat, Majda Ograjenšek, Andrej Vrhovec, Rudi Jesenšek, Alojz Lesjak.

Za posamezne delavske svete so bili izvoljeni naslednji kandidati:

Za DS PE-MO za dobo enega leta:

Ivan Cafuta, Mirko Jager, Franc Rihtar, Ivan Kozmus, Mirko Mlinarič, Jože Klobučar, Janez Zlogar, Florjan Horvat, Jože Sombolec, Martin Kus, Franc Pivk.

Za dobo dveh let:

Avgust Kočar, Boris Kalčič, Robert Mlinar, Janez Kralj, Jože Bizovičar, Alojz Gruđen, Slavko ing. Penko, Albin Konestabo, Jože Melik, Ludvik Fekonja.

Za DS PK za eno leto:

Janez Gern, Marko ing. Celarc, Avgust Martini, Jože Jambrovič, Miro Zupančič, Anton Voglar, Jože Bukovec, Jernej Zorko.

Za dve leti:

Egidij Okoren, Dušan Laloš, Milan Šibelijski, Emil Preskar, Stane Šmid, Janez Tratnik, Ludvik Janežič.

Za DS PE-HS za eno leto:

Maks Kričej, Janez Grom, Mirko Debeljak, Janez Cedilnik, Ciril Brenčič, Karel Čemažar, Janez Požar, Pirc, Milena Flis.

Za dve leti:

Viktor ing. Nolim, Ivan Čep-lak, Karel Eržen, Zdenko Gruđen, Marjan Trobec, Bruno Seme, Marjan Frece.

Za DS PE SN za eno leto:

Janez Bahar, Anton Pustavrh, Jurij Legvart, Jože Šteblaj, Martin Seničar, Stane Remšak, Ivan Zigmund, Oto Bedenk.

Za dobo dveh let:

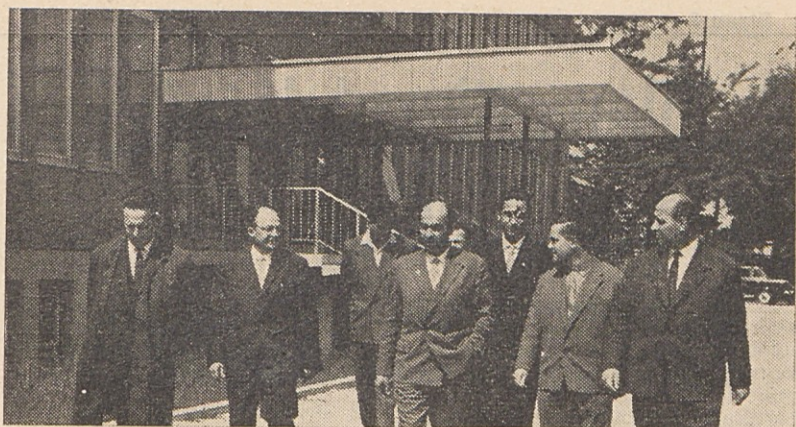
Jaka Jurkovič, Ivan Pogačar, Ivan Križman, Niko Zupančič, Ivan Černoša, Vinko Nučič, Vlado Sinur.

Za DS PE DT za eno leto:

Karel Gornik, Dušan Potočnik, Herman Strle, Franc Kogej, Marija Oberstar, Janez ing. Zupančič, Franc Prosen, Karel Kavaš.

Za dve leti:

Stane Artač, Franc ing. Rudnik, Viktor Dolenc, Polde Jelovčan,

Jože Kersnik, Anton Ograjenšek, Ivan Mavri.

Za DS tehnična služba, Tkb, CTB za eno leto:

Jelka ing. Babšek, Ivan Hra-star, Ludvik Straus, Oskar Bras, Martin Jerebič, Sonja Hribar, Marija Oblak, Ivan Šavor.

Za dve leti:

Franc ing. Seliškar, Franc ing. Gospodjinački, Jože Šuštaršič, Rajko Šabec, Ivan Vidmar, Rudi Jesenšek, Božo Boštjančič.

Za DS Spl. sektor, KS DUR, EAO za eno leto:

Marjan Čeh, Estera Šaprunov, Milan Keržan, Miško Gomboc, Jože Mihevc, Miro Stalovsky, Ivan Dadič, Stane Žagar.

Za dve leti:

Milan Vidmar, Mitja Kregar, Jožica Behtar, Estera Lampič, Magda Kreft, Janez Rižnar, Ivan Svoljšak.

Za DS PPB, GRS in MB za eno leto:

Vaclav Havliček, Edvard Harb, Bojan Rozman, Ksenija Šmid, Silvo Lukanovič, Milan Dekleva, Franc Biščak, Vinko Kocjan.

Za dve leti:

Jože Juvan, Marko ing. Kos, Veljko ing. Namorš, Franc Gregorič, Franc Kovač, Matej Mulej, Vlado Lucu.

Za DS PE OO za eno leto:

Rudi Tovornik, Franc Mesesnel, Anton Šuštar, Vid Benko, Anton Papež, Ciril Hrovat, Ivan Momčilovič, Ludvik Krošel, Leopold Pirihi, Ivan Nemanič, Vinko Tomažin.

Za dve leti:

Viljem Markuž, Avgust Bokal, Franc Novak, Milan Miška, Franc Novak, Marjan Miklavčič, Franc Oven, Slavko Konečni, Ciril Sečnik, Jože Pavc.

Bratski obisk iz Leningrada

Dne 4. junija je zaključila desetdnevni obisk v Litostroju tridinska delegacija leningrajske

Vodja sovjetske delegacije Volkov izročila Vinku Kožuho njihovo darilo

turbinske tovarne XXII. kongresa KP SZ, ki jo je vodil predsednik tamkajšnjega sindikata inž. Pavel Volkov, spremljala pa sta ga pomočnik generalnega direktorja za ekonomska vprašanja inž. Vasilij Suslov in strugar Vladimir Smirnov. Gostitelj je bila naša sindikalna organizacija, ki jo je zastopal Vinko Kožuha in še nekateri člani izvršnega odbora sindikata.

Prijateljski odnosi med našima tovarnoma segajo že v leto 1956, ko je leningrajsko tovarno obiskala litostrojska delegacija, in v leto 1957, ko smo litostrojski Leningraščani vrnili obisk, in v lansko leto, ko smo bili litostrojski spet v Leningradu. V tem obdobju so se razvili tudi številni

drugi stiki, ki so pomembno prispevali k utrjevanju medsebojnih stikov, spoznavanju tovarišev iz Sovjetske zveze in Jugoslavije.

Ze prve dni po prihodu v Litostrojo so se na političnem aktivu leningrajski turbinici med obširnimi razgovori spoznali z našim sistemom samoupravljanja, z organizacijo dela, delom sindikata in drugih družbeno političnih organizacij. Kmalu po prihodu so si ogledali našo tovarno, o kateri so se nadvse pohvalno izražali ter med drugim opazili pri ljudeh delovni elan. Pohvalili so prostornost, čistost in svetlobo naših obratov. Prav tako so bili navdušeni, ko so videli nekaj naših političnih domov in hkrati z obžalovanjem ugotovili, da so še v začetku junija — prazni.

V naslednjih dneh so si leningrajski tovariši ogledali tovarni Metalno in Rade Končar. Razen tega so obiskali še naše naj-

Tovariš Volkov se zahvaljuje za lep sprejem in nepozabna doživetja v Jugoslaviji

lepše turistične kraje. Poudariti moramo, da so bili Leningraščani tako v Litostroju kot v nekaterih drugih podjetjih, ki so jih obiskali, pristrčno in spontano sprejeti.

Leningraščani so odšli iz Litostroja in iz Slovenije z najboljšimi vtisi in skupaj z nami žele, da bi se ti plodni in bratski stiki nadaljevali tudi v prihodnje, pogostejše kot doslej.

(Glej fotoreportažo na naslednji strani)

REBALANS PRORAČUNA

Na eni izmed svojih zadnjih sej je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije poudaril, da je treba čimprej doseči zvišanje osebnih dohodkov ob čimvečji stabilizaciji cen in spreminjanju strukture investicij. V ta namen je predlagal Izvršni svet rebalans republiškega proračuna za 1269 milijonov din.

Volil bom najsposobnejšega

Problematika ob letošnjem izpolnjevanju planskih nalog

Po ocenitvi izpolnjevanja planskih obveznosti v letošnjem letu ugotavljamo, da bo podjetje z zaključkom poslovanja v prvem polletju doseglo nekatere slabše rezultate pri blagovni proizvodnji, pa tudi fakturirana realizacija nam ne poteka v skladu s sprejetimi planskimi obvezami, seveda zaradi kasnitve in neizpolnjevanja količinskega plana.

Za pravilno in smotrno koriščenje odobrenega nadurnega fonda so disciplinsko odgovorni šefi proizvodnih enot in sektorjev.

2. Pri projektantsko-konstruktorskih in tehnoloških delih se ukinjejo akordna dela za izdelavo dokumentacije in na podlagi predvidenih analiz izdelovalnih časov uvede sistem realnih norm.

NOV UPRAVNI ODBOR

Novoizvoljeni delavski svet je na svojem prvem zasedanju dne 12. junija izvolil nove člane in njihove namestnike za upravni odbor podjetja. Za člane novega UO so bili izvoljeni:

Marko inž. Celarc, Maks Kričej, Boris Klemenc, Marko inž. Kos, Pavel Peteh, Andrej Verhovec, Ivan Zgonc, Mihael Žilavec, Rudi Potočki in Sašo inž. Kveder.

Za namestnike članov upravnega odbora pa so bili izvoljeni: Stane inž. Bradeško, Jože inž. Gorenc, Alojz Lesjak, Marjan Lovšin, Franc inž. Hudnik, Janez Rupnik, Marija inž. Skopal, Franc Langerholc, Viljem Markuš in Milan inž. Zavadlav.

Na svoji prvi seji dne 16. junija je novi upravni odbor izvolil za predsednika upravnega odbora Marka inž. Celarca, za njegovega namestnika pa Maksa Kričaja.

Na svojem prvem zasedanju je novi delavski svet podjetja izvolil za svojega predsednika Marjana Kompoljška, za njegovega namestnika pa Avgusta Bokala.

Ob takih rezultatih ugotavljamo, da uspešnost izpolnjevanja planskih nalog ni zadovoljiva iz objektivnih, kakor tudi iz subjektivnih vzrokov. Če med objektivnimi vzroki lahko omenimo pomanjkanje reprodukcijskega materiala na notranjem kakor tudi zunanem tržišču, nadalje pomanjkanje deviznih sredstev, kadrovske probleme glede boljše zasedbe obdelovalnih strojev, negativen vpliv znižanja realnih osebnih dohodkov glede na zvišanje življenjskih stroškov in drugih, moramo pa med subjektivnimi vzroki ugotoviti prepočasno in premalo učinkovito izvajanje ukrepov, katere smo sprejeli ob uvedbi skrajšanega delovnega tedna, nezadovoljivo koordinacijo proizvodnje, rokovno in kapacitativno nevsklajenost polizdelkov za finalno proizvodnjo, zakasnele roke tehnične dokumentacije, izmečke, stagnacijo produktivnosti, poslabšanje odnosa do dela in discipline, neekspeditivnost, izmikanje pred odgovornostjo in premajhno prizadevnost pri reševanju vsakodnevnih proizvodnih nalog.

Vsi naštetih razlogi, tako objektivni, kakor tudi subjektivni, vplivajo v močni meri na dosežene ekonomske rezultate podjetja, tako da je podjetje v nezadovoljivi finančni situaciji in ne more v skladu s produktivnostjo povečevati v zahtevani meri osebne dohodeke.

V tej situaciji je CDS sprejel ukrepe, ki naj sedanje stanje izboljšajo in pripomorejo k čim uspešnejšemu delu oziroma izpolnitvi letošnjih planskih obvez.

1. Prvi meseci letošnjega leta kažejo na prevelik porast nadurnega dela, zaradi česar se prevelik del osebnih dohodkov uporablja nenamensko; zato se morajo omejiti nadure v upravi podjetja na 25% lanskega števila nadur. Uporabo predlagane kvote nadur odobrava po mesečnih predlogih uprava podjetja, tako n. pr. za izvoz, važnejše komisije za domače tržišče, obračun OD v IBM in podobno.

Za proizvodne enote in sektorje v okviru tehnične službe se nadure odobravajo v okviru lanskega izvršenih nadur.

Tehnični direktor dovoljuje na osnovi predlogov nadure za transportno dejavnost, vzdrževanje osnovnih sredstev in za delo na ključnih delovnih mestih.

Sprejet statut podjetja

Delavski svet našega podjetja je na svoji seji 29. aprila 1964 med drugim sprejel statut podjetja in zadolžil pravno službo splošnega sektorja, da stalno zasleduje zakonske spremembe in spremembe v podjetju zaradi eventualnih sprememb oziroma dopolnil statuta. Delavski svet je razrešil komisijo za sestavo statuta in izrekel članom komisije posebno priznanje za uspešno opravljeno delo pri izdelavi našega statuta.

3. Ker je kljub slabšim proizvodnim in finančnim rezultatom število sodelavcev v podjetju, v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta, porastlo, moramo ukiniti določena dela, ki niso neobhodno potrebna. Z zmanjšanjem takih režijskih delovnih mest bo-

Misli po predkongresni konferenci Zveze komunistov

Od zunaj ne bo pomoči

Ze v prejšnji številki našega lista smo poročali o predkongresni konferenci ZK Litostroja, ki je bila 14. maja 1964. Zaradi zaključene redakcije nismo mogli poročati o razpravi, ki jo v okvirnih obrisih povzemamo in deloma komentiramo danes.

Celotna razprava se je odlikovala predvsem po konkretnosti v odkrivanju nekaterih nezdravih pojavov, ki se pojavljajo v našem delu. Morebiti prevelik poudarek na proizvodnih problemih je zastrl naše razprave okrog ideoloških vprašanj, ki jih v bodoče ne gre zanemarjati.

Diskutanti so med drugim naglašali, da je ODS treba dati večje odgovornosti, če hočemo, da ne dobe formalističnega značaja. Posebno odgovornost so posvetili izpolnjevanju plana in resnim težavam, s katerimi se pri tem srečujemo. Med take sodi pomanjkanje reprodukcijskega materiala, organizacijske težave, ponekod neustrezni delovni pogoji in še vedno nepravilno stimulirana nekatera delovna mesta, večsah pomanjkljiva strokovnost, pomanjkanje stanovanj ipd.

Posebej so se zadržali pri ugotavljanju stanovanjskih razmer, vse premalo pa smo slišali konkretnih predlogov za rešitve stanovanjske stiske itd. Nekateri diskutanti so poudarili, in najbrže še vse premalo, tudi pomen poznavanja osnovnega psihološkega znanja, s pomočjo katerega se tudi kujejo odnosi med šefi in člani kolektiva.

Še posebej velja omeniti razpravo inž. Marka BULCA, ki je med drugim poudaril, da je iluzorno pričakovati kakršnekoli pomoči od zunaj — vse težave bomo morali reševati sami. Poudaril je, da je eden najpomembnejših problemov v Litostroju sistem nagrajevanja. Rekel je, da če ne bo-

mo pridobili večji fond osebnih dohodkov.

4. Z notranjimi premestitvami in priučevanjem moramo v čim krajšem času izpolniti prosta delovna mesta v drugi in tudi v tretji izmeni ter na ta način doseči večjo izkoriščenost strojnega parka.

5. Dokler ne bomo uvedli novega sistema delitve osebnih dohodkov, se obračunavajo osebni dohodki na dosedanji način s tem, da osebne dohodke postavimo v večjo odvisnost od dejanskih mesečnih proizvodnih stroškov ter količinske in finančne realizacije.

6. Glede na veliko število dodatkov, ki sestavljajo mesečne osebne dohodke, naj se kot začasen ukrep v večje obsežno postavko dodatek za kruh in konstantni faktor, ki smo ga uvedli lani. Ta ukrep zahteva nadaljnja večja sredstva za sklad osebnih dohodkov. Ta dodatna sredstva lahko ustvarimo samo z doslednim izvajanjem že navedenih ukrepov.

7. V čimkrajšem času, vendar najkasneje do konca leta moramo obnoviti analitično oceno delovnih mest, za kar so zadolženi poleg komisije tudi vsi vodstveni in vodilni kadri.

8. V skladu z ustreznim zmanjšanjem nepotrebnih dejavnosti za proizvodne naloge, naj se preneha z izdajanjem vseh poročil, brošur, informacij in analiz.

Z mobilizacijo vseh naprednih sil v podjetju in čim doslednejšo delovno disciplino smo v stanju današnje nezadovoljive rezultate izboljšati ter s tem omogočiti nadaljnjo perspektivno rast podjetja, sodelavcem pa zagotoviti njihovim vlaganjem primeren osebni dohodek.

mo dosegli pravilne stimulacije slehernega proizvajalca, slehernega projektanta itd. ne moremo pričakovati pomembnejših uspehov.

Glede investicij je rekel, da bi bilo napak razumeti, da so proti novim investicijam v tovarni, ampak da jih mi sami trenutno ne moremo pokriti.

Pravilno bi bilo, da bi v predkongresni dejavnosti (in ne le v tem času) še razpravljali in si tako razčistili številna nejasna vprašanja, od katerih je odvisno naše delo in ne nazadnje tudi naš poslovni uspeh.

PROSLAVA DNEVA KRVODAJALCEV — ZA KRVODAJALCE PROST DAN!

V soboto, 6. junija 1964 zvečer, je bila v prostorih DUR Litostroja proslava krvodajalcev in podelitev srebrnih in zlatih značk. Prireditve je organiziral občinski odbor RK Šiška. Proslavo je odprl predsednik RK Šiška tovarniš Bradeško, nakar so gojenci Glasbene šole Šiška odigrali oziroma odpeli nekaj pesmi. Sledil je govor predsednika komisije za krvodajalstvo dr. Eda Tepina, ki je na kratko opisal težave zaradi pomanjkanja krvi ter pozval krvodajalce, da se bore za priznanje prostega plačanega dne, kadar dajejo kri in apeliral na višje forume, da podpro to akcijo v korist bolnikov in za zdravje krvodajalcev. Nato je predsednik razdelil zlate in srebrne značke. Razveseljiv in ganljiv je bil pogled na srečne obraze delavcev, ki so v svoje žuljave roke prejeli značke. Bilo pa je vmes tudi nekaj uslužbencev, ki so lahko vzor tistim sodelavcem, ki oklevajo z darovanjem krvi za trpečega človeka. Precej značk so dobila tudi dekleta in žene, ki so bile burno pozdravljene. Prireditve je lepo uspela, obdarovanci so bili zelo zadovoljni z vsem, posebno s požrtvovalno postrežbo osebja DUR Litostroja. Slab vtis je pustilo edino to, da se ni odzval noben predstavnik TZ Litostroj, odnosno njenih družbenih organizacij, čeprav so bili povabljeni na to proslavo. E. A.

S sprejema na letališču

Med ogledom tovarne

Člani sovjetske delegacije in naši spremljevalci na Vrščicu

Leningrajski tovariši v morju

Tovariš Suslov, eden izmed članov leningrajske delegacije, med ogledom spominskega albuma

Milijon ton nafte v Bosanskem Brodu

Rafinerija nafte v Brodu je ena izmed vodilnih jugoslovanskih rafinerij in nosilec proizvodnje naftnih derivatov v državi. V zadnjih letih je dosegla viden porast proizvodnje. Predelava je narasla od 404.000 ton v letu 1961 do 541.629 ton v letu 1962.

Lani so predelali ca. 625.000 ton. Na ta način je vrednost proizvodnje narasla od 21 milijard dinarjev v letu 1961 na ca. 30,5 milijarde v letu 1963.

Izgleda, da bo rafinerija z rekonstrukcijo dosegla še dinamičnejši porast proizvodnje in se uvrstila med rafinerije, ki uporabljajo najmodernejše tehnološke procese pri proizvodnji derivatov.

Predvidevajo, da bo rafinerija zrasla v velik petrokemijski objekt, ki bo izkoriščal naftne derivate za pridobivanje raznih finalnih proizvodov. Da bi realizirali prvo fazo petrokemije morajo rešiti vprašanje izločanja aromatom in prevajanje le-teh v obliko, primerno za nadaljnjo predelavo do sintetičnih vlaken, kot so terilen, elastomer in drugi.

Kot predvidevajo bo ta perspektivni plan razvoja rafinerije vključen v plan SR BiH. Zelo ugodne

surovinne možnosti so pogoj, da bo Rafinerija v Brodu res lahko zrasla v največji petrokemijski kombinat te republike.

Vzporedno z naporji za modernizacijo si prizadevajo doseči uspehe tudi z razumno integracijo. V ta namen so se razgovarjali s predstavniki bitumensko kokso-kemijskega kombinata v Lu-

kavcu in z vrsto drugih podjetij, da bi s poslovno-tehničnim sodelovanjem omogočili nadaljnji razvoj rafinerije. Nadaljnja razširitev proizvodnje nafte diktira širša proizvodna povečanja, ker ne more nobena gospodarska organizacija na tem področju sama reševati problemov razvoja petrokemije.

Tovorni promet v reškem pristanišču

Leta 1963 je bil v reškem pristanišču prevoz s tovornjaki znatno manjši kot lansko leto in to tako absolutno kot v primerjavi s skupnim prometom. Leta 1962 je promet s tovornjaki znašal 309.897 ton ali 20,7 % skupnega prometa podjetja, leta 1963 pa že pade na 280.935 ton ali na 14,7 skupnega prometa.

Razlogi za padec uslug s tovornjaki, s katerimi vozi na Reko pogosto tudi naše podjetje, so dvojni: objektivni in subjektivni. Objektivni razlog predstavlja predvsem povečanje tranzitnega prometa v reškem pristanišču v letu 1963. Tranzitno blago se v glavnem prevaža z železnico, tako da je del tovornega prometa zgolj neznaten. Prav gotovo je večji razlog kot tranzitni promet neurejen odnos med poslovnimi partnerji — prevoznikom, špediterjem in pristaniščem. Zaradi teh neurejenih odnosov so tovornjaki čakali na nakladanje ali na razkladanje dalj časa, tako da se je po nepotrebnem povečal čas njihove vožnje. To je prav gotovo slabo vplivalo na podjetje — na lastnike tovornjakov, ker so se na tak način povečali stroški in zmanjšal izkoristek vozil. Tako stanje je brez dvoma bilo povod še za nekatere druge negativne pojave, tako da so podjetja nerada pošiljala tovornjake v reško luko.

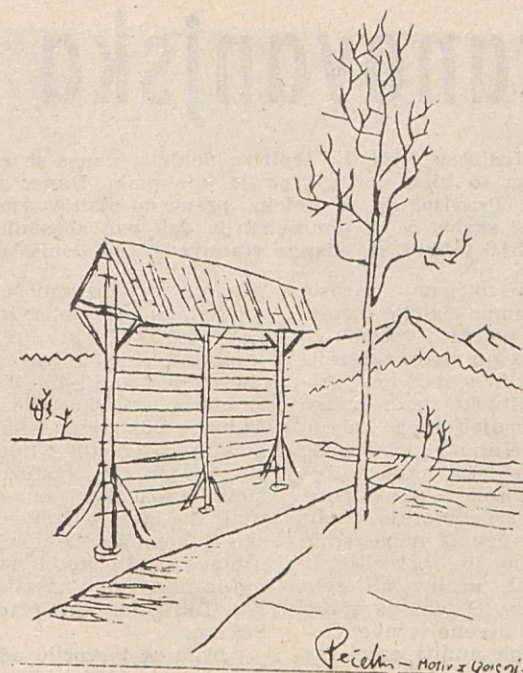
Zaradi tako neurejenega in nevdržnega stanja v prometu s to-

vornjaki je potrebno, da vsa zainteresirana podjetja — luka, špediter in prevoznik napravijo energične korake, tako da bi se ta problem rešil na kar se da hiter način. Tako bi podjetje Pristaniška skladišča moralo brez dvoma organizirati delo v skladiščih tako, da ne bi prišlo več do nakopičenja kamionov na že tako ozkem grlu v mestnem prometu. Tudi v pristanišču samem bi morali določiti smer obvezne vožnje tovornjakov.

Špediterji bi morali brez dvoma planirati vse kamione za nakladanje in razkladanje, tako da kamioni, ki niso bili že prej planirani, sploh ne bi prišli v poštev za vtovarjanje ali za iztovarjanje. V vsakem primeru pa je že skrajni čas, da bi se špediterji dogovorili z luko oziroma s prevoznikom, da bi precizirali svoje dolžnosti in se teh seveda tudi držali.

Prevozniki bi se morali dogovoriti s šoferji tako, da bi vozili v pristanišče tudi ob nedeljah in se s tem izognili daljšemu čakanju. Povečane stroške zaradi nedeljskega dela bi morali nositi pristanišče, špediter in prevoznik. Tudi glede parkirišča Mlaka v pristanišču, ki sicer zaenkrat zadostuje potrebam, to je 50—60 tovornjakov oziroma 900 ton dnevno, bi bilo treba pripomniti, da bo v najkrajšem času postalo premajhno in da bi morali zgraditi parkirišče izven mesta. (S tem bo deloma prizadelo tudi naše podjetje, ki ima pogoste stike s tem pristaniščem.

(Po listu Vjesnik luke)

Mlado brstje

Dom ICL je menda najlepše urejen objekt v naši tovarni. To je lično, sodobno poslopje, kjer mora biti res prijetno živeti in ki je hkrati dokaz, da je šola tovarni nekako najljubša hčerka. No, tako mlada je še (16 let), pa vsako leto rodi svoji materi blizu 100 novih kvalificiranih delavcev. Mnogi »otroci« ostanejo na delu v tovarni, mnogi pa žal uidejo družini in gredo v svet na delo k drugim gospodarjem, saj jih povsod radi vzamejo, ko povedo, kje so se šolali.

Dijaški domovi so se včasih imenovali internati. Izraz je včasih vzbujal nezaželene asociacije in tudi v resnici ni več ustrezal vsebini in oblikam dela v današnjih domovih. Učenec zares ne uživa samo hrane in postelje, ampak ima možnost za vsestranski strokovni, kulturni in moralno-politični razvoj.

Ena od takih oblik je tudi svobodna izvenšolska dejavnost, ki jo dom očetovsko organizira in podpira. Deluje šest krožkov; literarni, likovni, rezbarski, modelarski, taborniški in foto krožek. V vsakem dela takole okrog 20 fantov, v vseh pa skupno 115, kar je dobra polovica vseh dijakov.

Učni program je napet, domače naloge zahtevne, drugih dolžnosti tudi ne manjka, zato ni preti-

rano časa za proste, amaterske dejavnosti. Toda čas je vendar elastika, raztegne in podaljša se pač v tisto smer, kamor hočeš in želiš. In tako so mladinci kljub temu našli čas za izdelavo nekih stvari, ki ne kažejo samo mladostnega žara, ampak so zahtevale kar veliko ur dela.

V domu ICL je bila namreč prve dni junija odprta razstava del, ki so jih napravili učenci v okviru izvenšolskih krožkov. Risbe, akvareli, fotografije, modeli, zanimiva naprava za preizkušanje znanja, kjer ti žarnica zažari, če si našel pravi odgovor. Likovni izdelki pač ne morejo biti dozorele umetnine, so pa iskren izraz mladega gledanja na svet, estetskega oblikovanja, prizadevanja po lepoti in ustvarjanju.

Le koliko sto ur je recimo porabil mladinec, da je izdelal tisto miniaturno letalonosilko in kam so mu misli pri tem uhajale!

Ni vse zlato, kar se sveti, ni vse umetnost, kar je razstavljeno, toda obiskovalec dobi na tej razstavi naših dijakov vtis, da je delo pristen izraz mladega iskanja in hotenja. Morda to niso »holandski tulpani«, so pa domače »marjetke«, zrasle na vrtu našega Doma.

Deset let elektrogospodarstva

13. maja je minilo deset let, od ustanovitve Elektrogospodarske skupnosti Slovenije. Pred njeno ustanovitvijo so bila elektrogospodarska podjetja združena najprej v Elektroenergetskem sistemu Slovenije, ki je bil določen čas brez registracije, torej v ilegali, vendar s prvimi samoupravnimi organi v obliki Višjega gospodarskega združenja. Le-ta je tedaj združeval 11 elektrarn in 15 distribucijskih podjetij, brez Elektro-Kopra in Elektroprenosa, ki sta bila ustanovljena kasneje.

Z ustanovitvijo Elektrogospodarske skupnosti Slovenije se je začel nov način dela in nova razvojna pot, ki danes po desetih letih kaže že bogate sadove dela.

Elektrogospodarska skupnost Slovenije se ob desetletnem jubileju lahko ponaša z mnogimi velikimi proizvodnimi uspehi, saj nam primerjava nekaterih števil pokaže, da je bil narejen velik korak naprej, čeprav je, žal, glede na vse večjo potrošnjo električne energije elektroenergetski položaj precej težak in ima Elektrogospodarska skupnost v našem gospodarskem življenju zelo težke in odgovorne naloge. Pogledimo torej nekaj števil. V letu 1954 je znašala proizvodnja eno milijardo 156 milijonov kilovatnih ur, ob

koncu lanskega leta pa 3 milijarde 212 milijonov. Potrošnja v letu 1954 je bila v Sloveniji 673,3 mi-

lijona kilovatnih ur, ob koncu lanskega leta skoraj 3 milijarde. Število odjemalcev je naraslo od 281.962 na 459.700, število agregatov se je povečalo od 72 — z močjo 348.960 kilovoltamperov — na 242 z močjo 769.505 kVA, medtem ko se je število zaposlenih povečalo od 3.819 le na 6.506.

(Povzetek po »Elektrogospodarstvu«)

Informiranje kolektivov

Samo v SR Srbiji izhaja danes več kot 100 časopisov in biltenov delovnih organizacij v nakladi skupno več kot 200 tisoč izvodov, toda obveščanje delovnih organizacij še zdaleč ne zadošča vsem potrebam delovnih kolektivov. Podjetja ne morejo zaradi pomanjkljivega obveščanja spremljati dinamike razvoja delovnih organizacij, posebno pa še družbenega samoupravljanja. Da bi obveščanje v delovnih organizacijah doseglo svoj cilj, je potrebno, da bi se ta služba v podjetjih še bolj osamosvojila.

Sredstva obveščanja se vse do pred kratkim pri nas niso bodisi pravilno uporabljala ali pa celo niso služila tistemu, čemur so bila namenjena. Tako so ugotovili, da v večini srbskih podjetij na oglasnih deskah niso objavljali informacij, ki bi zanimale člane kolektiva, razglasne postaje so se uporabljale za glasbene oddaje namesto za govorne itd.

Časopisi in bilteni v podjetjih izhajajo enkrat ali dvakrat mesečno in zato ne morejo tekoče obveščati člane kolektiva o važnih dogodkih. Vsebinska člankov se nanaša samo na vesti in ugoto-

vitve, o že izgotovljenih poslih, to je o stvareh, za katere člani kolektiva niso več zainteresirani. Na določbe organov delavskega samoupravljanja in na probleme delavskega samoupravljanja, ki jih časopisi obravnavajo, člani kolektiva ne morejo več neposredno vplivati. Morda bi to pomanjkljivost tovarniških publikacij lahko odpravili tako, da bi časopise spremenili v nekakšne javne tribune, preko katerih bi se lahko vodila široka in konstruktivna diskusija o vseh vprašanjih in problemih tako proizvodnje kot delavskega samoupravljanja.

Ob zaključku letošnjega šolskega leta so se zbrali dijaki naše Industrijske šole in zavzeto poslušali govore

Nov aerodinamični predor

Ob koncu maja 1964 je v Žarkovu blizu Beograda začel obratovati 200 m dolg aerodinamični predor. To je sodobna naprava za preizkušanje aerodinamičnih linij vseh vrst letal in drugih objektov, na katere vplivajo zračni tokovi. Objekt je izdelan iz domačega materiala in je pri njegovih izgradnji poleg podjetja Rade Končar in drugih sodelovalo tudi naše podjetje. O otvoritvi predora je časopis Borba iz Beograda dne 21. maja 1964 objavil obširno fo-

toreportažo, kjer je na vidnem mestu tudi pogonski del, ki ga je izdelal Litostroj.

NOV SVETLOBNi NAPIS LITOSTROJA

Pred dnevi so na zgradbi modelne mizarne v Litostroju montirali svetlobni napis Litostroj in zaščitni znak naše tovarne. Napis in znak nedvomno prispevata k lepši podobi našega podjetja.

RAZSTAVA O IZOBRAŽEVANJU

Na Zavodu za zaposlovanje delavcev v Ljubljani so pred kratkim odprli razstavo o proizvodnji in možnostih izobraževanja v nekaterih naših podjetjih. Na njej sodelujejo Papirnica Vevče, Elma in Litostroj. Razstava naj bi bila odprta do jeseni.

NAŠI MOTORJI ZA RIBIŠKE LADJE

V puljski ladjedelnici Rdeča zastava bodo v tem mesecu začeli graditi ladje za Tunis. Uporabljali jih bodo za specialni ribolov v Sredozemskem morju. Ladje bodo imele pogonske motorje po 200 KM, ki jih bo izdelal Litostroj.

Stanovanjska romanca II

Včasih so se ljudje topli za dekleta, danes se za stanovanja. Včasih je bilo veliko stanovanj in velika so bila, denarja pa je bilo malo. Danes je stanovanj mnogo premalo za vse naraščajoče potrebe. Pravijo, da je obleka prenosno stanovanje, stanovanje danes ni skrb; če je obnošena, jo daš pač »bosanki« za ducat stanovanj« toliko, saj danes stanovanja ne dobiš niti za ducat

Smo velika tovarna (pogosto povedano), imamo velike proizvodne naloge (večkrat rečeno) in potrebujemo temu ustrezno veliko sodelavcev in s tem tudi primeren stanovanjski fond. Lahko je manjšim podjetjem z 200 do 300 delavci. Njihovi delavci se lahko vsi pripeljejo s kolesi, avtobusi, avtomobili. Velika podjetja pa nikjer ne morejo dobiti zadosti sodelavcev iz neposredne okolice. Morajo jih »uvoziti« iz bolj oddaljenih krajev ali celo iz drugih držav. S tem pa trčijo takoj ob nastavitvene težave. Delavcem je treba nuditi primerne sobe ali stanovanja, ali pa jim vsaj z avtobusi, vlaki in drugimi prometnimi sredstvi omogočiti prihajanje na delo. Po ino-

gradnja je dala lani še 45 stanovanj in 20 sob. Poleg tega imamo 164 združnih hiš in še nekaj kupljenih hiš. Julija naj bi bil vseljiv še drugi blok. V celoti ima Litostroj torej kar 736 stanovanj. Tudi če odštejemo kakih 35 stanovanj, zasedenih z ljudmi, ki niso več pri nas v službi, dobimo številko 700, kar pomeni, da ima vsak naš peti sodelavec litostroj-sko stanovanje. Če upoštevamo še njihove družinske člane, šteje samo to naše novo naselje več ljudi kot Ljutomer ali približno kot Sežana.

Aprila se je vozilo od zunaj na delo k nam 1164 ljudi z avtobusi. Lani smo plačali za avtobusne prevoze 190 milijonov. Prištevamo še vrednost ur, ki so jih zamudili

udeležbo pri natečaju. Vsekakor pa sodim, da reševanje stanovanjskega problema za tolikšno število interesov ne more ostati le v okviru naše gospodarske organizacije, ampak bi morala družba v celoti pogumneje priskočiti na pomoč. Litostroj sam ne more rešiti vseh stanovanjskih problemov, pa če ne bi imel nobene druge skrbi, kot je nabava novih strojev za proizvodnjo, orodje, nova ambulanta, nujno potrebno upravno poslopje itd.

Položaj v barakah ni rožnat. V primitivnih stanovanjskih prilikah se razvijajo nezdrave reakcije, nerazpoloženje, črnoglednost. V vzdušju utesnenosti, pomanjkanja osnovnih stanovanjskih pogojev otopeva čut za resnico, spoštovanje in ozir do skupne družbene lastnine: voda v umivalnicah teče v prazno, električni kuhinjski ostaja odprt, stranišče je onesnaženo; olupke mečejo v zid, nože pa zabadajo v stranice postelj.

ZAKAJ GRADITE LE DRAGA STANOVANJA?

Barake so že zdavnaj dotrajane, deske so gnile, v stenah se vedno znova pojavljajo špranje, skozi zdelane strehe pronica voda. Pod se vdira, omare ne morejo več stati na tleh, obesiti jih je treba z žicami na trame pod stropom. »Sramota za Litostroj, da moramo v takem stanovanju,« vpijejo na obiskovalca. V resnici ta prebivališča niso primerna za našega sodelavca v našem družbenem redu. Ljudje sicer skušajo vzdrževati stanovanje lično, kolikor se pač da. Na steno obesijo žarnice brez grla in to je vaza za rože. Po drugih stenah vidiš barvne reprodukcije, ki sicer nimajo kake posebne umetniške vrednosti, so pa vendar dokaz hrepenenja po lepoti. Vse sobe so lepo pospravljene, na nekih posteljah sedi tržaška bambola. V vsakem stanovanju je radio, v mnogih televizor.

To je edino »razkošje«, saj se barake pozimi ne dajo in ne morejo pregrete, poleti ne ohladiti. Vлага neusmiljeno napada opravilo in ljudem grozi revmatizem. Stanarine so res nizke, tako majhne, da ne zadoščajo niti za najnujnejše vzdrževanje, toda stanovanjski si vroče želijo priti ven, dobiti človeku primerno stanovanje.

»Zakaj zidate samo draga stanovanja? To ni za nas, mi nimamo toliko denarja. Zidajte rajši preprosta stanovanja, brez švedskih kuhinj, samo da bo zidano!«

»Zakaj imata v bloku dva človeka lahko trosobno stanovanje, nas je pa pet in se moramo stiskati v teh prokletih barakah? Ali vam je več vreden strokovnjak brez otrok kot nekvalificiran delavec z družino? Ali nisem tudi jaz vaš delavec, ali nisem jaz človek?«

»To ni stanovanje, to je norišnica. Iz sosednje sobe se vsaka beseda sliši sem, iz naše vsaka tja. Celó zimo smo zmrzovali. Otrok ima vso oteklo rokico, ker je celó zimo prezebal.«

»Ali veste, da se mi je pod udril pod nogami, ko sem bila noseča in da so me morali predčasno odpeljati v bolnico?«

»Pet nas je v družini, 13 let sem delal v tovarni, tam sem zbólel, toda kot polkvalificiran vendar od vas ne dobim stanovanja,« toži invalidski upokojenec v baraki.

KJE NAJ DOBIMO STROKOVNJAKE?

Po drugi strani pa spet ne moremo dobiti potrebnih strokovnjakov, ker jim ne moremo nuditi stanovanja, oziroma odhajajo mnogi krvavo potrebni sodelavci, ker pri nas ne dobijo strehe. Nobeno podjetje v Ljubljani in okolici (če sploh ne v Sloveniji) ni pozidalo za svoje ljudi toliko stanovanj in ne vem, če se katero podjetje mora še danes ubadati s tako kričočim stanovanjskim

problemom kot mi. Visoki in vedno višji plani zahtevajo naraščajočo proizvodnjo, to terja vedno več strokovnjakov in vseh vrst sodelavcev, to pa slednjič zahteva spet primerno velik stanovanjski fond.

Z naglim razvojem naše industrije v povojnih letih se je porušilo ravnotežje med proizvodnimi kapacitetami in nivojem družbenega standarda. Mnogo več sredstev je šlo za kapitalno izgradnjo, za proizvodne investicije, kot za paralelno rast vsega ostalega standarda. Včasih smo podobni avtomobilu, ki ima samo motor in kolesa, za karoserijo pa je zmanjkalo denarja in časa.

PREVEČ SMO MISLILI NA STROJE IN PREMALO NA LJUDI

Nekaj podobnega je tudi pri nas. Večina sredstev je šla za reprodukcijo, za stroje, ki naj nam prinesejo denar, da bomo lahko gradili še ostalo.

Stroj prinese denar, če kdo na njem dela, sicer ga požira. Dokler pa bodo stroji zasedeni le z 1,4, tečejo v prazno neizkoriščene kapacitete in se dejansko dela škoda. Treba nam je torej več

sodelavcev (zaenkrat kakih 400) in tem sodelavcem je treba pre-skrbeti stanovanja.

Ne gre za samo socialno reševanje stanovanjske stiske, gre čisto enostavno za reševanje proizvodnih nalog. Vsi tisti ljudje v tovarni in izven nje, ki čutijo odgovornost za izpolnjevanje proizvodnih nalog, ki se zavedajo, kaj Litostroj pomeni, ki imajo možnost za odločanje, kam je treba obrniti sredstva, vsi tisti naj se zavedo v polni meri, da zaostajanje družbenega standarda za reprodukcijskimi investicijami lahko kaj kmalu nevarno ogrozi ali celo ohromi produkcijo samo.

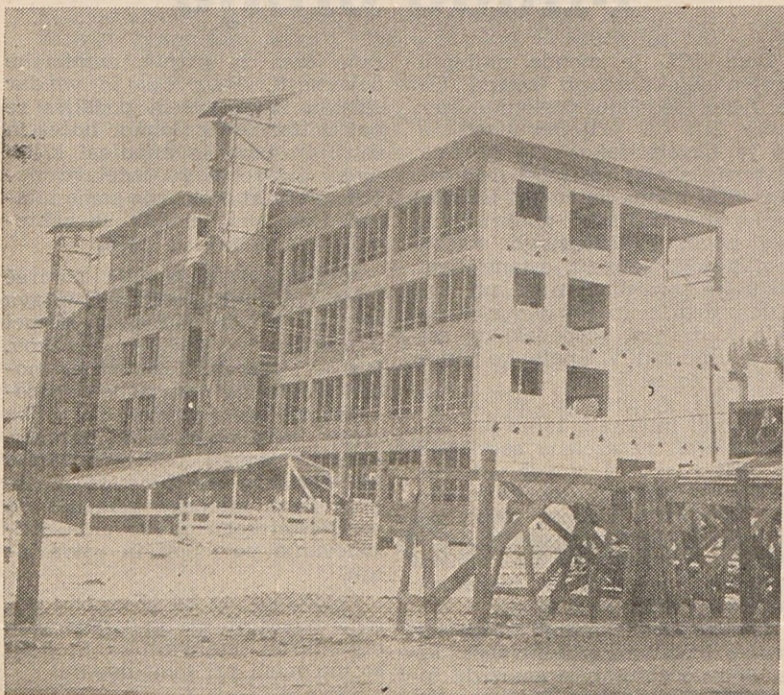
PODIRANJE

KOROTANSKIH BARAK

Prihodnje leto bi bilo treba podreti vse barake. Kje so stanovanja za tistih 400 ljudi, ki sedaj žive v zasilnih in človeka nevrednih provizorijah? Kje so stanovanja za 400 novih sodelavcev, ki jih potrebujemo?

Priznam, lahko je govoriti in pisati, težko, če ne celo nemogoče, pa je ta vprašanja rešiti, saj je vse skupaj podobno že kvadraturi kroga in iskanju čarobne palice.

Mirko Hrovat

Gradnja boljših perspektiv

zemskih podatkih lahko velika podjetja komaj 25 % delavcev dobijo iz neposredne okolice.

LITOSTROJČANOV TOLIKO KOT LJUDI V VRHNIKI

30. aprila t. l. nas je bilo v Litostroju zaposlenih 3.738, to je več kot ima Videm-Krško vseh prebivalcev, ali skoro toliko kot vsa Vrhnika. (Steto celo brez uslužbencev ICL).

Idealno bi bilo, če bi lahko vsi sodelavci stanovali v neposredni okolici: prihajali bi spočiti na delo, aktivneje bi se vključevali v življenje tovarne, strokovno izpopolnjevanje. Vozarji in »avtobusarji« pa praktično ne morejo biti drugo kot dninarji. »Sad ga vidiš, sad ga ne vidiš.« Težko jih je razporejati v izmensko delo, še težje pridobiti za delo ob sobotah in nedeljah. Edina zanesljiva in primerna rešitev bi bila graditi, zgraditi zadostno število stanovanj za poročene delavce in samskih domov za neporočene. Toda praktično mora žal ostati pri železnem, oziroma pogojnem naklonu: naj bi! Vzem, če moreš! Gradi, če ne moreš! Denar, sredstva, fondi. Sezam, odpr, se!

Pa pustimo pravljice in se držimo trdnih tal stvarnih dejstev. Litostroj je lani vplačal 115,125 tisoč 662 din stanovanjskega prispevka. Od družbe pa smo dobili odobrenih na račun njenega prispevka za stanovanjsko gradnjo istega leta 200 milijonov, od katerih je prva tranša 90 milijonov že izplačana. Naša tovarna pa je iz naslova 30 % kot prispevek za stanovanjsko izgradnjo dala 115 milijonov, plus 24 milijonov za komunalni prispevek.

KOLIKO STANOVANJ IMAMO

In kakšen je danes naš stanovanjski fond? V blokih je 517 stanovanj, združna blokovna

ti ljudje med vožnjo in dobili bomo zastrašujoče številke, če pustimo ob strani vse druge socialne, strokovne, proizvodne in ostale ozire.

In slednjič imamo še lesene provizorije, po domače: barake. Korotansko naselje, Drabosnjakovo naselje za ICL, potem baraka v Vižmarjih in zidana stavba prav tam. Tu je 52 sob, 23 enosobnih stanovanj, 16 dvosobnih in 96 družinskih stanovanj, če smemo rabiti ta izraz za tista prebivališča. Vsega skupaj je tu nastanjenih 412 ljudi. Torej za celó Višnjo goro.

Kakšna so merila za dodeljevanje pravih stanovanj? Brez dvoma skrbno izbrana in pravična. Poleg tega ne gre več za »dodeljevanje«, ampak za večje ali manjše pravice pri razpisu, za možnosti samoprispevka in za druge pogoje, ki součinkujejo v konkurzu za stanovanja. Leta 1961 je bilo vloženih 161 prošelj za stanovanja, dobilo jih je 65. Leta 1962 je bilo to razmerje 154:52, lani pa je bilo vloženih le 60 prošelj. V poročilu stanovanjskega oddelka se precizira:

»Stanovanja so se dodeljevala na podlagi prioritete liste in sicer po pravilniku o razdeljevanju stanovanj. Vsakega prosilca so točkovali po važnosti delovnega mesta, kvalifikaciji, prizadevnosti pri delu, dolžini delovne dobe v podjetju, vrednosti prejšnjega stanovanja, politični aktivnosti, zdravstvenem stanju in številu članov, ki so zaposleni v Litostroju, po premoženjskem stanju in socialni ogroženosti. Največ stanovanj je bilo dodeljenih kvalificiranim delavcem.«

GRADITI NAJ POMAGA DRUŽBA

Za enkrat ostajajo še nerešena vprašanja z delavci, ki imajo nižjo kvalifikacijo, ali so brez nje ter nimajo zadostnih sredstev za

Popravi si sam . . .

V mesecu aprilu 1964 so poslali iz Občinske skupščine Ljubljana-Siška odločbo, ki govori v prvi točki o tem, da mora stanovanjska skupnost Litostroj opustiti opravljanje servisnih dejavnosti izven svojega poslovnega področja, v drugi točki pa o tem, da isti zavezanec, to se pravi stanovanjska skupnost Litostroj, ne sme prevzemati in izvrševati gradbeno investicijskih del.

Da bi izvedeli kaj več o tem, smo se oglasili pri tajniku skupnosti tov. Amonu in izvedeli, da obstaja ta skupnost v malce drugačni obliki že od leta 1959. Pred dvema letoma pa so se odločili, da bodo ustanovili teracerski servis, ki je opravljal svoje usluge vse do pred kratkim. Da so usluge teracerskega, pečarskega in servisne plastike prišle več kot prav priča dejstvo, da je posebno na

Stanovanjska skupnost Litostroj je brez dvoma ravnala v smislu splošnega zakona o stanovanjskih skupnostih.

Toda po odločbi skupščine občine Ljubljana-Siška je stanovanjska skupnost Litostroj prisiljena bodisi likvidirati svoje servise ali pa jih registrirati kot obrtne dejavnosti. Z likvidacijo servisov bi se po eni strani našlo začasno na cesti precej delavcev, na drugi strani pa ne bi mogli izvršiti že sklenjenih pogodb, ki jih ima stanovanjska skupnost oziroma njeni servisi z različnimi podjetji. S tem pa da postane iz servisa stanovanjske skupnosti obrtna dejavnost, pa povzroči za potrošnika celo vrsto neprijetnih posledic. Z registriranjem servisov stanovanjske skupnosti kot obrtnih delavnic bo ta skupnost morala plačevati popolne obveznosti, take kot gospodarska organizacija. Zaradi tega bo skupnost morala preiti na ekonomske cene uslug, to pa konec koncev seveda pomeni višje cene. Stanovanjska skupnost Litostroja se je proti odločbi skupščine občine Ljubljana-Siška sicer pritožila, toda na občini so to prošnjo zavrnili.

Zanimivo je pripomniti, da so servisi stanovanjskih skupnosti tudi v ostalih občinah v podobnem položaju, saj so pred kratkim o tem govorili tudi v republiški skupščini nato pa še v zvezni skupščini. Tako je časopis Delo 27. maja 1964 objavil članek z naslovom: Vloga krajevne skupnosti, kjer govori o napovedani opustitvi sedanjega splošnega zakona o stanovanjskih skupnostih, vendar naj bi ta veljal še toliko časa, dokler ne bi dokončno rešili nekaterih vprašanj financiranja dejavnosti krajevnih skupnosti. Odbor za vprašanja samoupravljanja pri zvezni skupščini sodi, da v prihodnje ne bi smel biti materialni položaj krajevne skupnosti odvisen od poslovnih uspehov posameznih servisov.

Prav gotovo se večjemu podjetju ali pa večji obrtni delavnici ne splača opravljati majhnih popravil za hišne svete in gospodinjstva.

S tem ukrepom bomo prizadeti spet občani, zlasti tisti, ki stanujejo na terenu Litostroj. Vemo, da ima Stanovanjska skupnost številne pomanjkljivosti, ki pa jih odpravlja, vendar pa smo proti temu, da bi bili z novim predpisom prisiljeni plačevati 800 dinarjev za popravilo kratkega stika . . .

Želimo, da nam o tem javno pove kaj več naš poslanec v občinski skupščini Ljubljana-Siška.

Polagalec plastičnih mas

področju stanovanjske skupnosti Litostroj mnogo stanovanjskih blokov, ki so skoraj že dotrajali. Gradbeni material je bil slab, tudi obrtniška dela niso bila opravljena kvalitetno, tako da strehe puščajo vodo, električne instalacije odpovedujejo, fasade hiš je treba preurediti. Najemina stanovanj v teh blokih je bila sorazmerno nizka pa tudi hišni sveti nimajo tolikšnih fondov, da bi iz njih črpali sredstva za popravilo zgradb. Vsem koristnikom takih stanovanj so bili dobrodošli strokovnjaki stanovanjske skupnosti Litostroj, ki so relativno poceni opravljali takšne usluge. Opravljanje poceni uslug so stanovanjskim skupnostim omogočile predvsem njihove manjše obveznosti v razmerju z drugimi gospodarskimi skupnostmi. Tako je bila n. pr. še v lanskem letu režijska ura delavcev stanovanjske skupnosti Litostroj po 350 din, a za isto opravljeno delo bi verjetno podjetje računalo 800 din na uro.

TROBOJ NAJBOLJSIH ŠAHISTOV, STRELCEV IN IGRALCEV NAMIZNEGA TENISA
METALNE, STROJNE TOVARNE TRBOVLJE IN LITOSTROJA

Naši vodijo

Vodi Litostroj z 8 točkami, sledi STT in Metalna s 5 točkami...

Smuči in gozjerice se še niso osušile od zimskih tekmovalni in že so se najboljši športniki Metalne, Strojne tovarne Trbovlje in Litostroja pomerili med seboj v prvih disciplinah poletnih športnih iger.

Prvi metki so zleteli proti tarči, po šahovnicah so zaplesale figure in mize za namizni tenis so oživele.

V Ljubljani se je začel prvi del tekmovalja, ki se bo nadaljevalo v Trbovljah. Končnega zmagovalca troboja pa bodo proglasili v Mariboru. Tekmovalci se bodo pomerili med seboj v šahu, streljanju, namiznem tenisu, nogometu, odbojki, balinanju in kegljanju. Najboljša ekipa v vsaki panogi prejme tri točke, naslednji dve pa po dve in eno točko.

ZAČELI SO NA DAN MLADOSTI

Na dan tekmovalja je sijalo sonce in o znani »ljubljanški« megli, v veliko »žalost« Mariborčanov in Trboveljčanov ni bilo sledu. Kar prelepo vreme je bilo za tekmovalje v šahu, namiznem tenisu in streljanju. Borbe so se pričele in kdo je imel čas gledati, kakšno je vreme?

Šahovske ure so bile navite, puške in tarče so bile pripravljene, loparji in žogice ravno tako in... Začel se je troboj!...

ŠAH... MAT... REMI...

Šahisti so začeli prvi in zadnji so tekmovalje končali. Na obeh straneh šahovnic so bili zbrani stari znanci, ki so se že večkrat pomerili med seboj. Vsako srečanje izkoristijo za »revanje« za stare poraze iz prejšnjih let.

Mojs tri kombinacij so merili svoje moči na šestih deskah. V prvem dvoboju so litostrojčani gladko premagali Trboveljčane na vseh šestih šahovnicah. In ko so tudi Mariborčani zabeležili nad Trboveljčani visoko zmago 5:1, so vsi nestrpno pričakovali zadnjega obračuna.

Dolgo popoldne je bila govorilnica PPB zavita v cigaretni dim. Dolga razmišljanja pred vsako potezo, časovne borbe za zastavico na uri, ki lahko vsak čas pade in brezkompromisne igre niso dale zmagovalca. Mariborčani in Ljubljancani so se razšli z delitvijo točk, 3:3. V končni razvrstitvi so zmagali naši šahisti — odločala je visoka zmaga nad šahisti iz Strojne tovarne.

PRVI TUDI V STRELJANJU

Najdalj časa in tudi najtemeljiteje so se pripravljali litostrojčki strelci. V baraki poleg ambulante so uredili lep prostor, ki jim bo služil za tekmovalja in treninge.

Strel in... zadetek v črno... druga za drugo letijo svinčenke v sredino tarče — v črno. Strelci se pred vsakim strelom koncentrirajo. Nekdo strelja z ročavico na rokah. Na strelišču je tiho. Krogi se nabirajo. Litostrojčani streljajo precizno.

Ali bodo zmagali?... Zmagali so s 1279 zadetki, drugi so bili strelci Metalne s 1191 zadetki in tesno za njimi Trboveljčani s 1109 krogov.

TRBOVELJČANI NAJBOLJSI V NAMIZNEM TENISU

Dinamična igra in mladost nastopajočih sta pritegnila največ gledalcev, ki so z zanimanjem spremljali borbe na zelenih mizah.

V tej športni panogi so se srečali med seboj mladi predstavniki treh kolektivov. Mladi fantje z emblemi Litostroja in Metalne na majicah so se pomerili prvi. Igralci iz Maribora so bili napadalnejši, toda še tako močno streljanje žogice so Ljubljancani zanesljivo vračali na mizo. Bili so popolnoma enakovredni nasprotniki, vendar so imeli Mariborčani več športne sreče. Zmagali so s tesnim rezultatom 5:4.

Za presenečenje so poskrbeli Trboveljčani, ki so visoko porazili tekmovalce izpod Pohorja s 5:0. Litostrojčani so v zadnji tekmi sicer premagali razigrane Tr-

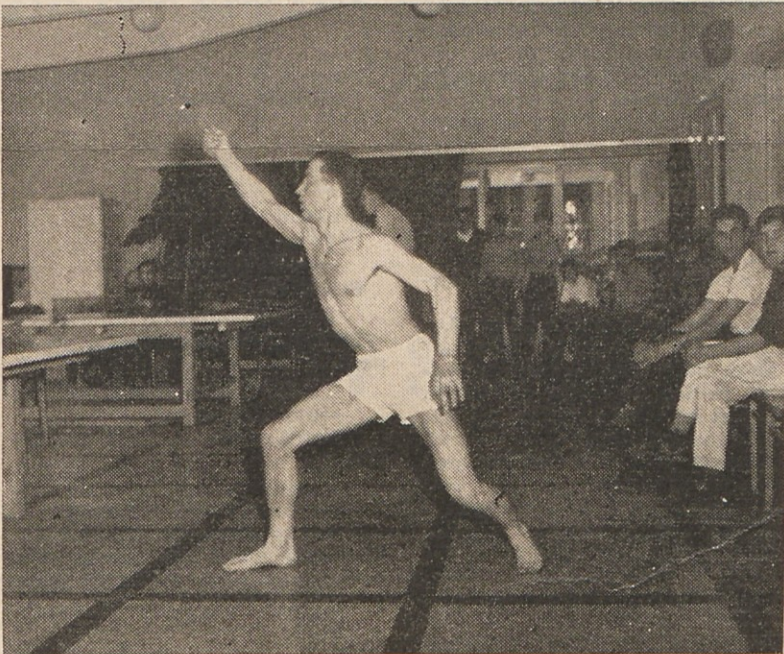
boveljčane s 5:3, kar pa ni bilo dovolj za prvo mesto. To so si osvojili tekmovalci iz Strojne tovarne, litostrojčani so zasedli drugo mesto, eno točko pa so si priborili Mariborčani.

Organizacija tekmovalja je bila v rokah Centra za rekreacijo, glavna tekmovalja pa je bil požrtvovalni Marjan Prosen. Srečali smo ga na cesti med Litostrojem in Industrijsko šolo, otovorjenega s hladno kokto in sendviči.

— Za fante nesem, da se malo okrepčajo. Vem, da so že utrujeni in požirek kokte jim bo dobrodošel. Zelo sem zadovoljen s svojimi tekmovalci, če smem tako reči. Najbolj so se odrezali strelci in šahisti, pri namiznem tenisu pa nas je zapustila sreča. Ne razumem odnosa članov komisije za rekreacijo in ostalih članov sindikalnih podružnic do tekmovalja. Vse premalo zanimanja so pokazali zanj....

V mariborskem taboru smo srečali Stanka Fileja, predsednika športne sekcije Metalne.

— Vidim, da ste Ljubljancani dobri organizatorji. Tekmovalje je zelo lepo uspelo. Želim, da bi se to tradicionalno tekmovalje razširilo še na ostale kolektive poslovnega združenja SMELT. Zakaj ne bi sodelovali tudi na športnem področju?

To je dinamika!

Kratke iz športa

Sedmič po vrstnem redu se bodo letos ob koncu junija v Trbovljah pomerili med seboj nogometaši in odbojkarji METALNE, STROJNE TOVARNE TRBOVLJE IN LITOSTROJA za točke in prehodni pokal, ki ga branijo športniki našega kolektiva.

Kegljači Litostroja so na nedavnem prvenstvu OKZ Ljubljane v borbenih partijah v konkurenci najboljših moštev dosegli nov klubski rekord 461 kegljev. Naše moštvo trenutno zaseda odlično peto mesto pred Ljubljano (večkratni republiški in državni prvak), Domžalami in nekaterimi drugimi znanimi klubi.

Kadrovska služba podjetja bo v naslednjih dneh razpisala mesto referenta za rekreacijo.

Pred dnevi so začeli podirati delavci Gradbenega podjetja SA-VA barako bivše režijske mizarne

Vilo Lamovšek — športni referent iz Strojne tovarne Trbovlje, pa nam je zaupal:

— Nam Trboveljčanom izredno ustreza ljubljanska klima, da o hrani sploh ne govorim. Tekmovalje je teklo lepo in mnogo smo se od vas naučili. Z uvrstitvijo svojih fantov nisem zadovoljen. Krivi pa niso tisti, ki so tekmovali, temveč oni, ki so iz nerazumljivih vzrokov ostali doma. Bili smo namreč brez najboljših.

In ko smo se že poslovili, je zaklical za nami: »Na svidenje v Trbovljah!« Lado Lucu

Izobraževalni center Litostroj je ob koncu svojega »proizvodnega« leta spet priredil piknik v gozdu, že četrto leto to pot. Kot prejšnja leta je tudi ta prav lepo uspel. Sredi gostega drevja v prijetnem gozdu na Sorškem polju se je prvo nedeljo v juniju zateklo osebe ICL in tam po napornem celoletnem delu preživelo nekaj mičnih uric v sproščenem veselju sredi narave.

Za pijačo, igračo in razvedrilo je bilo v resnici vsestransko poskrbljeno. Piknikovi intendant si pripeljali s seboj toliko blaga, da nisi mogel vsega pojesti, se z

Posnetek z veselega razpoloženja na pikniku

Piknik ICL

vsem poigrati in vsega popiti, če »si bil božji«. Dopoldne so nesestradani udeleženci najprej dobili čisto farovško porcijo izbornih vampov. Popoldne si je lahko vsak spekel na žaru ražnjiče, ki so bili res nesodobno izdatni. Za zaključek pa bi morale biti še klobasice na žaru, toda piknikovce sta že prva dva obroka tako »izčrpala«, da so klobase odnesli kar domov.

Podobno »razkošje v travi« je bilo tudi pri razvedrilih. Kegljanje, balinanje, odbojka, streljanje, kroket, razne igre z žogo, vsega je bilo na voljo in še čez. Naš Jesihov mojster Lah je neutrudno skrbel za žejna grla, saj je lahko postregel z vsakovrstno pijačo, razen z navadno vodo.

Za mnoge od nas je bil to najdaljši dan v naravi, hkrati pa najkrajši, če bi ga merili po občutku, saj je tako hitro potekel, da se skoro nisi zavedel. Če se ljudje niso ravno motili z igro, so se posedli in pomodrovali o pedagoških in strokovnih zadevah, če so bili moški, če so bile ženske, pa seveda o cenah in boleznih otrok. Za mestne ljudi, ki slišijo ptičje petje samo v filmu in ki jim teče življenje v gozdu hiš, je bila tista nedelja v pravem zelenem gozdu res dobrodošel, osvežujoč počitek, živčna kopel za iceolovce, ki jih je prav tako kot druge prosvetne delavce celoletno delo v razredih prav gotovo dokaj izčrpalo in bo ta piknik vsem udeležencem brez dvoma ostal v prijetnem spominu.

Gostovanje kegljačev in strelcev v Splitu

Za čimvečje zblizanje delovnih kolektivov smo na povabilo BRODOGRADILIŠČA-Split v mesecu maju imeli zelo uspešno tekmovalje v Splitu med kegljači in strelci Brodogradilišča in Litostroja

Naši gostitelji so se res izkazali. Vsem sodelujočim so omogočili ogled akvarija, oceanografskega inštituta, ki je edinstven v Evropi, poleg tega pa smo si ogledali še čudovito Meštrovićevo galerijo. Gostitelji so nam hoteli omogočiti tudi prisotnost pri splavitvi ladje »Knez Zmajevič«. Vendar pa so splavitev zaradi burje morali odpovedati, namesto tega pa so nam razkazali celotno ladjedelnico.

V tekmovalju so se razvile res ogorčene borbe. Prvi dan smo le z razliko nekaj kegljev dobili obe borbeni tekmi, drugi dan pa so bili v disciplini 8 krat 100 lučajev boljši domačini, ki so v svojih vrstah imeli celotno reprezentanco Splita z izjemo tov. Lukasa, ki je bil odsoten zaradi priprav državne reprezentance.

Res lepo pa so se izkazali naši strelci, saj so premagali nasprotnike za 119 točk.

Gostoljubnost in prisrčnost naših gostiteljev se res ne da opisati, saj so se prav potrudili, da bi nam omogočili čimbolj pestro in zanimivo prebivanje pri njih. Najprisrčnejše pa je bilo slovo, saj so nas vsi sodelujoči spremili na vlak in pokazali svojo živahnost in prisrčnost. Res, težko je bilo slovo od gostiteljev pri taki gostoljubnosti.

Gostitelji so pri slovesu izrazili željo, da bi se taka in podobna srečanja ustalila in da bi bilo to srečanje le uvod v še pestrejšo sodelovanje med obema kolektivoma. Tako smo se dogovorili, da nam bodo vrnila srečanje že v mesecu juniju letos. Upamo, da bomo našim gostom povrnili njihov trud in prisrčnost in da bodo odšli od nas z enakimi vtisi, zadovoljni in veseli, prav tako, kakor smo odšli mi iz njihovega sončnega Splita.

Še tehnični rezultati:

Kegljanje:

Prvi dan: borbene igre: Litostroj I 377, II 383, Brodogradilišče Split I 369, II 378.

Drugi dan: 8x100 lučajev mešano: Brodogradilišče Split 3215, Litostroj 3111.

Streljanje:

Litostroj 842, Brodogradilišče Split 623.

Japo

LITOSTROJSKI NAJČKI

Najboljši likovniki

Naši vidnejši likovniki so imeli doslej v Litostroju že dve kolektivni razstavi (1960 in 1962). Čas je sedaj, da jih predstavimo v našem listu: kdo so, kakšni so, kaj mislijo. Niso poklicni sveceniki umetnosti, saj so jim muze le dobre prijateljice v tihih prostih urah. Ustavimo se malo pri njih na poti po tovarni in jih pobarajmo! Gotovo bomo izvedeli kaj zanimivega.

Inž. VLADO JORDAN, rojen 1. 1913 v Ihanu. Zgodaj je ostal brez staršev in se moral postaviti na svoje naloge. Kot študent se je preživljal z reklamnimi risbami, opremljanjem knjig. Kazal je dve izraziti nadarjenosti: za slikanje in za tehniko. Zato so mu eni preprovali kariero slikanja, drugi so napovedovali, da bo strojni inženir. Po maturi se je javil na pomorsko akademijo. Brezupno upanje, od 500 kandidatov so jih vzeli le 25. (Danes je tega vesel). Teta Protekija ga ni poznala. Vpisal se je na arhitekturo, toda tehnična žila je močnejša bila, odločil se je za strojno in je moral na tvegano pot revščine v tujem mestu. Po diplomi je dobil zaposlitev pri »štazu utrdjivanju« na madžarski meji. Takrat je bil najmlajši nadzorni inženir. Kapitulacija Jugoslavije, dve leti

muzej Ljudske revolucije. Toda od tedaj nisem ustvaril nobenega več.

Je umetniški plamenček dobil kake druge oblike? Po vojni sem delal akvarele. Kje visijo? Pri meni doma, kolikor jih nisem požgal. Prodal nisem nobenega.

Vaše simpatije do moderne umetnosti?

Redkokdaj me vžge. Kot tehnik sem preveč realist, da bi se mogel z njo strinjati, ne razgiblje človeškega srca. Tudi sodobne popevke mi večinoma niso všeč, razen nekaterih.

V Litostroju ste šef študijsko - raziskovalnega oddelka. Ste zadovoljni?

Precej. Zahteva se široko tehnično znanje, obvladanje strokovne literature in nenehno ustvarjalno iskanje novih in boljših rešitev. To ni »služba«, zato sem v »službi« tudi doma: študiram, iščem, primerjam, skoraj ves prosti čas porabim za študij.

Radi ali neradi? Zelo rad. Raziskovalno delo človeka nagradi z redkim užitkom.

Torej popolnoma zadovoljni? Ne. Raziskovalni oddelki bi bilo treba primerno razviti, privabiti več strokovnjakov.

Se kakšne želje? Priznati projektantom in konstruktorjem, da so ravno tako produktivni kot delavci za strojem. Druga želja: ustvariti in razviti tako organizacijo, ki bi zahtevala manj »sejanja« in dala prednost strokovnemu delu. Tretja želja: da bi vendar dobili svoj dokumentacijski oddelki, kjer bi v kartoteki vsak čas lahko izvedel, kje je objavljeno gradivo za določen tehnični problem.

Privatne želje? Da bi mi ostalo toliko časa, da bi hodil v planine in v gozdove ter poslušal petje ptic. Lepa pokrajina me navdušuje.

Vaša specializacija? Hidravlični udar pri črpalkah in turbinah. To je eno najmanj raziskanih področij in se obračajo name iz raznih krajev naše države.

Je naša bodočnost v individualni ali serijski proizvodnji? Postavljeni smo za individualno proizvodnjo in imamo lepe možnosti zanjo. Treba je tudi ustreči željam naročnikov po individualni proizvodnji. Seveda nimam nič proti serijski proizvodnji, če ni prevelike konkurence.

Toda pri tem je izmet večji, s tem tudi škoda. Seveda, na žalost. Vsako iskanje je tveganje in neuspehi so nujni. Dragocene izkušnje pa bi bilo treba dokumentirati, arhivirati, prenesti na mlajše kadre. Pri nas pa običajno ostanejo v glavah posameznih ljudi in z njimi vred odhajajo iz podjetja. Kdo pa sploh vodi skrb za evidentiranje in hranjenje izkušenj?

NIKO JAN, 26 let, strojni ključavničar, doma iz Zagorja, absolvent Zel. industrijske šole, dve leti v Litostroju, dela v DT, preizkuševalnica. Njegova mladost ni bila preveč sončna, življenje mu je teklo po internatih, družinske toplote ni imel prilike uživati. Na obrazu mu leži nekakšna otožnost, hkrati pa plemenitost, ki se je izkovala v trdih preizkušnjah življenja.

Je boljša vzgoja v družini ali v internatih?

Vsaka ima svoje značilnosti. V družini doživi otrok več nežnosti, več pozornosti, toplote. V internatih pa je življenje trše, manj osebno, zato pa mlad človek prej dozori v samostojno osebnost.

Je vaše delo tu zanimivo? Je. Vedno je kaj novega in zanimivega.

Je delo težko? Bolj kot ne.

Na glasu ste kot dober slikar. Kakšne stvaritve delate? Olja in grafike.

Ste sodelovali že na kaki razstavi?

Ne. Samo na šolski l. 1953.

Kdaj se lotite slikanja? Kadar začutim željo po tem.

Uživite v slikanju? Da. V slikanju in potovanju.

Kam bi želeli iti? V hribe.

Pijete, kadite? Pijači sem se odpovedal, kadim še.

Kakšen poklic bi si izbrali, če bi imeli spet priliko? Slikarskega.

Kje bi želeli živeti? V hribih.

Kakšno ženo bi si radi izbrali? Mirno ženko — pridno gospodinja.

Vaš najljubši slikar? Rafael Santi.

Če bi imeli veliko denarja, morje denarja, kaj bi z njim? Dal bi ga za bolnice in za šole.

Če bi imeli v državi glavno besedo, kaj bi storili? Preskrbel bi ljudem stanovanja, ustavil draginjo.

Kaj bi spremenili v Litostroju? Izboljšal organizacijo dela.

Kaj pomeni beseda LITOSTROJ?

Ne vem, še nisem slišal. (Litarna in Tovarna STROjev.)

Kakšna je vrednost naše letne proizvodnje? Ne vem, ni nobeden povedal.

Kakšna je današnja mladina? Bolj malo resna. Precej razvajena, pridna pa kakor se vzame.

Kaj bolj boli: telesna ali duševna bolečina? Telesna bolj boli, duševna pri naša več trpljenja.

(Zaradi tehnične težave je portret tov. Jana izpadel. Prosimo za razumevanje)

CIRIL HROVAT, 34 let star, VK strugar, OO, 15 let v Litostroju, ustvaril okrog 40 umetniških otrok in dva telesna.

Nekaj let je že tega, ko sem ga srečal ob idiličnem Plečnikovem Trnovskem pristanu. Bila je velika sobota (oprostite mistiki).

— Kam pa, kam? — Tule hodim in skušam podživljati, kaj je Prešeren čutil tisto veliko soboto 1833, ko se je v tej trnovski cerkvi zagledal v Primicovo Julijo.

— Neverjetno. Te Prešeren in poezija tako zelo zanimata?

— O, to pa to. Saj znam skoro celega na pamet.

Ne poznam dosti (praktično nobenega) literarnih sladokuscev ali ljubiteljev slovenske književnosti, ki bi jim prišel na misel tak domislek in užitek. Vsi plavajo tako po površju dnevnega življenja, da smo praktično že čisto izgubili potrebo in poslušaj globlja, intimnejša doživetja, ko si opereš dušo in napolniš srce z opojno pijačo umetnost in zagledaš svet v mavrici barvnih otenkov.

Če hočeš dobiti Cirila, ga ne išči v baru ali na promenadi. Našel ga boš pri delu, ali kje ob Savi. Ima svoj svet, v katerega ne vidiš. Ima svoje bolečine in težave, toda skozi svet gre z nasmehom in dobro voljo. Ljubši mu je kozarec dobre kapljice kot ploha lepih besed.

Na kaj misliš, ko stružiš? Na delo vendar.

No, ne bodi tako uraden! Na kaj drugega še misliš, kajne?

Ja, no, kar pride: na poezijo, šport, slikanje. Kar je.

Je lažje stružiti kovino ali človeka?

Kovino.

Izmeček naših delavnic pride k Pirihu. Kam pa pride človeški izmeček: vsi tisti premalo kaljeni, premeško kovani, zastruženi, srčno prekratki in jezično predolgi ljudje?

Ja, kam pridejo! Vrtijo se naprej v človeški družbi. Včasih so celo še bolj upoštevani.

Komu daješ znanje? Delu vendar.

Komu delo? Skupnosti.

Komu srce? Družini.

In komu glavo? Frizerju.

Tvoja vrednostna lesvica? Poezija, glasba, skratka umetnost.

Kaj bi bral kot Robinson na samotnem otoku? Sonetni venec in Krst pri Savici.

Katero pesem bi želel slišati zadnjo uro življenja? Duet iz Madame Butterfly in slovenski oktet, ko zapoje tisto čudovito koroško: Pujdam u Rute.

Katero knjigo bi vzel na dopust? »Zlato pero«, biografijo o Mozartu.

Katerega človeka bi najgloblje pozdravil, če bi ga srečal?

Od mrtvih Prešerna, od živih Lojzeta Perka.

Koliko si doslej naslikal? Kakih 15 olj in blizu 20 grafik.

Si bolj vesel, ko greš v službo, ali tedaj, ko greš domov? Neki Nemec je rekel: »Kdor poje, ko gre v službo, je hinavec!«

Kako bi ti zvišal plače, če bi mogel?

Iz skritih rezerv. Ali naj bi bili direktorji in vodje obratov voljeni od spodaj ali pa imenovani od zgoraj?

Voljeni od spodaj, če bi se dalo. Je kritika škodljiva? Meni škodljiva, drugim koristna.

Tvoje želje? Večje stanovanje — iskro zdravje.

Ali človek zato živi, da dela, ali pa dela zato, da živi? Jasno, kaj boš spraševal!

Misli si, da zagledaš pred seboj čudodelno muzico. Samo rečeš: mizica, pogrni se! Kaj bi si tedaj zaželel?

Klavir. Imajo rajši starši otroke ali otroci starše? Stara in žalostna resnica.

Kaj meniš o sodobni abstraktni umetnosti?

Neki Američan je povedal: »V abstraktno umetnost bom veroval šele takrat, ko bom videl, da se je sodobni slikar zaljubil v tisto deklico, ki jo je narisal!«

TONE ERMAN, glavni komercialist v oddelku HE, domači trg, PPB, 43 let, 6 let v Litostroju. Po maturi se je vpisal na gradbeno fakulteto, potem je vojna prekinila študij, nato se je doma izučil za mizarja. Med drugim je pogruntal patent za vezi na pionirskih smučeh in ga prijavil pod imenom ETO. Neuničljivo dinamična prava petarda na dveh nogah, neozdravljivo optimističen kot horoskop, bolje sliši s srcem kot z ušesi.

Prihajaš rad v službo? Rad, vendar prevečkrat z zamudo.

Ali misliš tudi ponoči na službo?

Ne, ostalo mi je še spanje predvojne kvalitete.

Od česa živiš? Od otroških doklad, ha, ha, ha! (šest otrok doma, kajpada).

Tvoje geslo v življenju? 1. Krepak pogum in trdna volja.

2. Dobra volja je najboljša. Komercialisti ste skrivni za naraščajočo draginjo. Imaš kaj povedati v svoj zagovor?

Lastne grehe najbrdkeje občutim na svoji koži.

Koliko prihraniš na mesec? Devetkrat nič, čeprav sem nehal kaditi.

Koliko hobbyjev imaš, oziroma bolje: koliko jih nimaš? Odgovarjam za vzdrževanje vseh domačih naprav in aparatov (direktor hišnih OO), slikam, fotografiram, smučam, skacem (ne čez plot), pišem, hodim na izlete z družino, propagiram planinstvo.

Francoski psiholog Ribot deli ljudi v dve kategoriji: v dinamične in emocionalne. Ali nisi ti nakakšen bastard, to je, da združuješ oboje v isti koži, aktiven kot Etna, mehek kot maslo na soncu.

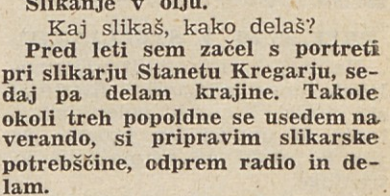
Imam občutek, da živim v simbiozi z obema.

Katera umetnost seže človeku najgloblje v srce? Lep kip v primernem okolju.

Katera zvrst ti najbolj leži? Slikanje v olju.

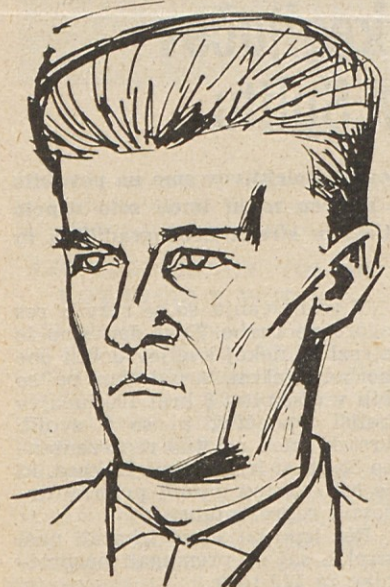
Kaj slikaš, kako delaš? Pred leti sem začel s portreti pri slikarju Stanetu Kregarju, sedaj pa delam krajine. Takole okoli treh popoldne se usedem na verando, si pripravim slikarske potrebnosti, odprem radio in delam.

Moderna umetnost? Zelo sposobna komerciala.

Ali bi vzel komerciala za hobby in slikanje za poklic? Dvomim, da bi lahko dolgo stal na glavi, čeprav bi iz žepa leteli cekini.

Je lepota v naravi ali v barvah? Več lepote vidim v naravnem, čeprav pegastem obrazu, kot na poslikanem obličju. Lepo je, kar je naravno.

brezposelnosti, kapitulacija Italije, nato pa odhod k partizanom. Spočetka je bil vojak v brigadi, potem ga je odkril Milan Škravaj-Petrac in ga potegnil k sebi. Najprej samo vsakdanje tehnične stvari: izrezovali so pečate za oblasti. Išči, znajdi se. Robinsonska tehnika. Latinci so rekli: »Inter arma silent musae« (Med vojsko muze molčijo).

V našem primeru ravno to ne velja. Prav med rožljanjem orožja sem moral začeti delati lesoreze, ki so prikazovali našo borbo. Rabili so jih za časopise.

Torej ste se lahko popolnoma posvetili umetnosti?

Ne, v tistih časih se pač nismo mogli iti samo umetnike, včasih smo morali prijeti tudi za puške. Iznajti smo morali med drugim vse potrebno za tiskanje not in denarja. To je bilo v improvizirani tiskarni na Goteniškem Snežniku. Mislim, da je bil to moj največji prispevek k partizanski tehniki. Narediti smo morali prav vse sami, celo matrični papir, ki so ga sicer uvažali iz tujine.

Usoda vaših lesorezov?

Nekatere so poslali na razstavo in se me je tako prijel naziv partizanski slikar-umetnik, nekatere sem srečal na čisto nepričakovanih mestih, največ pa jih hrani

Aparat za odkrivanje napak

Angleški firmi Sonnycade je uspela izdelava cenene naprave, ki ojačuje šume in nepravilnosti v delovanju električne mehanske opreme.

Instrument sestoji iz akustične komore, v kateri je obešena diafragma. V centru diafragme je pritrjena aluminijasta ali izolatorska sonda in vibracije, ki prehajajo skozi njo, povzročajo premikanje zraka v komori. Dobljeni

šumi se prenašajo po zelo močni in odporni gumijasti cevi do ušesa prisluškovalca. Komora je opremljena s kontrolno napravo, ki izloči navadne šume in tako pomaga odkriti napako in njeno lokacijo. Stetoskop hitro pomaga pri odkrivanju in odстранjevanju okvar, ki nastajajo zaradi prekinjenega vrtenja kroglic v ležajih, pri izlizanih ležajih in to še preden nastanejo večje okvare.

Trdijo, da ta naprava lahko ugotovi, kakšen je tlak plina ali tekočine v cevi. S pomočjo tega instrumenta se lahko brez nevarnosti preizkušajo tudi neizključne električne naprave, če se uporabi izolirna sonda.

ALUMINIJEVE LEGURE ZA VAGONE

Sovjetski inženirji so skonstruirali vagon iz aluminijeve legure. Prototip takega vagona so že preizkusili in dobili lepe rezultate. Vagon je za 10 ton lažji od običajnega in prvi v sovjetski praksi, ki je izdelan po metodi monolitnega varjenja.

Kovine-keramika

Glavni fizik firme Rolls Royce je izjavil, da mu je uspelo izdelati nov material, ki bo olajšal gradnjo nadzvočnih letal. To odkritje predstavlja nov uspeh pri oblaganju keramičnih vlaken s kovino. Spojina kovine in keramike sestoji iz silikonskih vlaken premera 0,025 mm, ki so tenko obložena z aluminijem. Valkna so zlepljena z gostoto 155.000 vlaken na kvadratni centimeter. Aluminij služi kot lepilo. Novi material je za 10 % lažji od aluminija, nemerno močnejši in vzdrži temperaturo 400 stopinj Celzija.

Razvoj te kovine bo povzročil pravo revolucijo v strojogradnji,

gradbeništvu in gradnji gigant-skih mostov, kjer je lahek material odločilni faktor.

NOVOSTI IZ MERILNE TEHNIKE

Podjetje SOMET v Toplicah — CSR izdeluje merilne naprave, med katerimi je tudi nekaj novosti. Mednje vsekakor spada zračna naprava s plovko. Je zelo občutljiva in transformira odstopanja od predpisanih mer tako, da se na skali instrumenta pokažejo odstopanja tudi dvajsetkratno povečana. Naprava je namenjena precizni kontroli v serijski proizvodnji.

Športno družinski posnetek na splitski obali
K članku gostovanje kegljačev in strelcev v Splitu

Kegljači za dan mladosti

Kegljači Litostroja so v počastitev dneva mladosti organizirali turnir osmih najboljših ekip iz medobratnega sindikalnega prvenstva. Turnir je nadvse uspel, saj so se ga udeležile vse ekipe, ter je bilo videti na turnirju veliko borbenosti in želja za osvo-

jitev prvega mesta. To je letos osvojila ekipa Modelne mizarne I z 244 podrtimi keglji in je tako že drugič v letošnjem letu prva. Drugi pa so Oskrbovalni obrati, to je ključavničarji ali »Kranjčevi«, ki so podrlji 210 kegljev.

Japo

PRISLI

Emil Vogrič, Damjan Novak, Ignac Grabnar, Rudolf Laštro, Stanko Zunter, Jože Kropušek, Anka Komič, Avgustin Bach, Franc Tavčar, Vinko Kabaj, Slavko Ferlin, Jože Perpar, Ivanka Kozjek, Borislav Mirkovič, Stani Jablanicki, Nikolaj Malič, Marko Lintner, Alojz Kanc, Ivan Crncec, Evelina Krmac, Erna Lešnik, Franc Vidmar, Janez Petek, Ignac Drugović, Jože Grobler, Janez Mišmaš, Mirko Trebušak, Aleksander Miroslavljevič, Stane Glavan, Valentin Ceplak, Jože Hribar, Matija Vuković, Danilo Sircelj, Janez Lukan, Anton Bracar, Šerif Muhanović, Franc Pugelj, Olga Grifar, Pavle Uš, Alojz Kocjančič, Ljiljana Rašeta, Milij Djordjevič, Danijel Zlatoper.

ODSLI

Marija Nemgar, Rudolf Čamerlik, Stjepan Novak, Daniel Cuk, Frančiška Zgonc, Alojzija Podlipnik, Rafael Primc, Jože Frumen, Stevo Popović, Ivan Nose, Ljubica Bercko, Igor Meliva, Andrej Cankar, Stanislav Gorenc, Bogdan Ivič, Zivorad Rajković, Katarina Hribernik, Juri Furlan, Janez Solce, Janez Pečjak, Ludvik Muc, Jože Poljanšek, Stjepan Spoljarič, Elek Dervarič, Janez Dimnik, Otmar Habbe, Stanislav Blatnik, Milorad Nedeljković, Franc Kovačič, Jože Korelc, Cvetko Ozimek, Rajko Čirič, Ivan Petrovič, Franc Nose, Simona Kobal, Anton Ostanek, Avgust Rus, Jože Horvat, Ciril Brajdič, Jože Pugelj, Jože Klun, Metod Dolenc, An-

ton Tomažič, Tanja Šiško, Ciril Papež, Maks Lobe, Emil Potočnik, Marija Cafuta, Franjo Mojzeš, Stane Adamič, Jožefa Orgolčić, Dušan Lindič, Franc Kuhelj, Dušan Ećimović, Vinko Juteršek, Jože Ponikvar, Radoslav Jovičič, Radivoj Kuzmanović, Branko Kocjan, Peter Zupančič, Stefan Harle, Jovan Bjedov, Franc Pele, Vito Gornjaković, Janez Molk, Stanislav Salmič, Franc Zužek, Slobodan Marinović, Miroslav Dimnik, Stanislav Vrečar, Jože Ržen, Zivojin Milič, Radomir Milič, Salko Merzić, Rozi Pungaršek.

ZAHVALA

Jože MARIC, strugar v proizvodni enoti HS, se najiskrenejše zahvaljuje sindikalni podružnici Litostroja za izkazano pomoč moji družini med mojo boleznijo.

ZAHVALA

Prisrčna zahvala vsem krvodajalcem Litostroja, ki so mi s svojo krvjo omogočili operacijo, na katero sem čakal 10 dni zaradi pomanjkanja krvi. Z vašim plemenitim dejanjem ste mi povrnilo zdravje.

Alojzij FINC

ZAHVALA

Ob mojem odhodu iz podjetja sem bil deležen toliko nepričakovane pozornosti in ljubeznivosti kolektiva CTB, da se zaradi ginjenosti nisem mogel ustno zahvaliti.

Zahvaljujem se vodstvu Tehnične službe Litostroja za darilo, katero mi bo v trajen spomin na preživela leta v podjetju, šefu CTB inž. Mauherlju, tov. Dvoržaku za poslovilne besede in vsemu kolektivu CTB za prisrčno posvetilo in darilo.

Zelim vsemu kolektivu TZ Litostroja tudi v bodoče še mnogo uspeha.

KAZIMIR PLEHAN

OJ TA VOJAŠKI BOBEN ...

Iz Kneževa v Hrvatski je pisal Stane Soklič, ki želi prejemati naš list. Pozdravlja vse sodelavce in orodjarne, zlasti pa mojstra Jagra.

Našem kolektivu so se iz JLA javili nekateri tovariši, ki pozdravljajo vse svoje sodelavce v ekonomskih enotah. Hkrati žele, da bi prejeli časopis, saj jih le-ta izčrpnno seznani z delom našega kolektiva.

Franc Zibert, Ivan Hotko, Tone Turenšek, Andrej Rožič, Stefan Zver, Stane Kocjan, Peter Dujmovič, Jože Jamnik, Vojko Černe, Franc Vandi, Nikolaj Kuret, Maks Ivanuša, Vinko Udovč, Konrad Kosl, Jože Jazbec, Miran Berčič, Janko Lekše, Jože Kolenc, Franc Česnik, Ivan Potočan, Anton Papež, Franc Kolar, Rajmund Velepč, Peter Brajak, Mitja Hariš, Albin Keršan, Janez Trunkelj, Peter Zitnik, Ivan Vitez, Tomo Rijavec, Franc Kosi, Franc Gašperlin, Alojz Rupnik, Josip Klun, Ivan Novosel, Roman Oberč, Drago Oblak.

Ukradeno zaupanje v sodelavce

Bila je mrzla noč. Veter se je podil med tovarniškimi halami, ki so kot speče, utrujene pošasti ležale v temi, neumirjene, še vedno razgrete. Vrvi na zastavnih drogovihi so tolkle druga ob drugo. Enakomerni udarci so dajali takt nočnemu čuvaju, ko je prestopal z noge na nogo in si stresal mraz iz škornjev. Včasih je rdeč sij razgretega železa, ki je stekel iz peči, pretrgal temo in osvetlil temne

postave delavcev.

Bila je delovna noč. Noč ne ustavi strojev, ne pogasi ognja v pečeh, ne zatisne delavčevih oči in ne skrje onih, ki...

Izza tovarniških zidov se izlušči silhueta neznanca. Z velikim zavijkom v rokah se previdno kot maček plazijo proti žični ograji, ki obdaja tovarno.

Oprezno se ji bliža.

»Se dva koraka... Se en korak in pri ograji bo. Tu ga bom skril in potem ga bo malenkost spraviti naprej,« je modroval sam pri sebi.

»Stoj!... Stoj!... Počakaj!...« Ob žici je tekel čuvaj.

Kot bi ga sprožila nevidna vzmet, se je neznanec pognal preko travnika nazaj v tovarno in se izgubil v njej.

V travi je ostal zavitek in v njem 15 kg vodnih elektrod.

Neznani tat je brez sramu odšel nazaj med svoje sodelavce. Ni se ozrl na njihova čela, na katerih so se lesketale kaplje znoja. Tudi oni ga niso opazili, ko se je vrnil. Preveč zatopljeni so bili v delo; pošteno in trdo so delali. On pa je kradel...

NEDOLŽEN SEM...

Na vrata stanovanja litostrojskega delavca je potrkalo. Hitel jih je odpirat.

»Kdo neki je prišel?... Morda prijatelj?... Poštar?...« Odprl je.

Kri mu je izginila iz obraza in komaj je izjeljal: »A, vi ste...

iz tovarne. Kaj želite?... Jaz sem nedolžen.«

Uslužbenec zavarovanja so se spogledali. »Nihče ni rekel, da niste nedolžni, le malo bomo pogledali po stanovanju. Prepričali pa bi se vseeno radi o vaši nedolžnosti.«

Iz vseh kotov so prinašali ležaje, specialne ključke od številke 6 pa tja do 41, čopiče, kombinirke, kladivo, zaščitna očala in še in še. Na mizi se je nabralo 131 različnih predmetov, predvsem orodja, ki bi zadostovalo za opremo manjše delavnice.

»Od kod vam vsi ti predmeti?«

»Ja... kupil sem jih od nekoga... E... našel sem jih za progo... našel... kupil... dal mi jih je skladiščnik.«

»Ne eno, ne drugo. Te predmete ste ukradli v tovarni. In te bunde tudi. Kdo potrebuje zase 11 bund?«

Tovarna je bila oškodovana za 900.000 din. In zaupali smo temu človeku in on nam je gledal v oči, se z eno roko z nami rokoval, z drugo pa kradel.

Nakradeno blago je zaključilo svojo pot na policah najbolj žalostnega skladišča v Litostroju — v skladišču ukradenih predmetov.

TISTE PRVE URE NE BO NIKOLI POZABIL

Ko si človek ogleduje blago, zloženo po policah tega skladišča,

se nehote vpraša: »Zakaj? Ali ste res morali krasti?« Nekdo je ukradel vrček za vodo, varovalke, električni kabel za kuhalnik. V zaboju je pravi živalski vrt, le da živili v njem niso iz mesa in kosti, temveč so vlije iz litine. Tu je samo del ukradenih predmetov. Tu ni ročnih ur, ki jih ukradejo od 20 do 25 letno. Tovariši tovarišu iz omarice v garderobi.

Eden izmed delavcev si je s prvim denarjem, ki ga je zaslužil v Litostroju, kupil uro, lepo uro s svetlečimi kazalci; ni bila draga — toda bila je njegova. Kar težko se je ločil od nje, ko jo je moral pustiti v garderobi, da se ne bi pri delu poškodovala. In ukradli so mu jo. Ni jokal, ker ga je bilo sram pred tovariši. Doma je zajokal, pa ne zato, ker so mu ukradli uro. Ukradli so mu zaupanje v sodelavce.

Kupil si je drugo, tiste prve ne bo nikoli pozabil...

V PETIH MESECIH 42 VEČJIH TATVIN

Kriminal v Litostroju zastrahuje naraščajoče. V letu 1963 je bilo 50 večjih vlomnih tatvin.

Letos smo samo do meseca junija zabeležili 42 vlomnih tatvin.

Edino ohrabrujoče dejstvo je, da med starimi litostrojskimi niso zabeležili nobene večje tatvine.

Ukinili smo osebno kontrolo delavcev ob odhodu z dela in kriminal je močno upadel vse do letošnjega leta. V februarju je bila izvršena kontrola na vseh izhodih iz tovarne. V izmenih, ki zapuščajo delo ob desetih zvečer, so med 40 pregledanimi delavci našli le 10 nepoštenih. Ni šlo za material

večjih vrednosti. Danes malo, jutri več, pojutrišnjem...

ZAKOPAN ODLITEK

V jami, iz katere so vozili gramoz, ki so ga potrebovali pri izgradnji novega kanala, so našli 100 kg težak odlitek iz bron. Kos je bil zakopan v pesek. Organi zavarovanja so ga pustili zakopanega in ga nadzorovali noč in dan. »Pogumni« tat ni prišel ponj. Odlitek je bil del Dieslovega motorja. Kakšno škodo bi povzročil tovarni, če bi mu ga uspelo ukrasti!

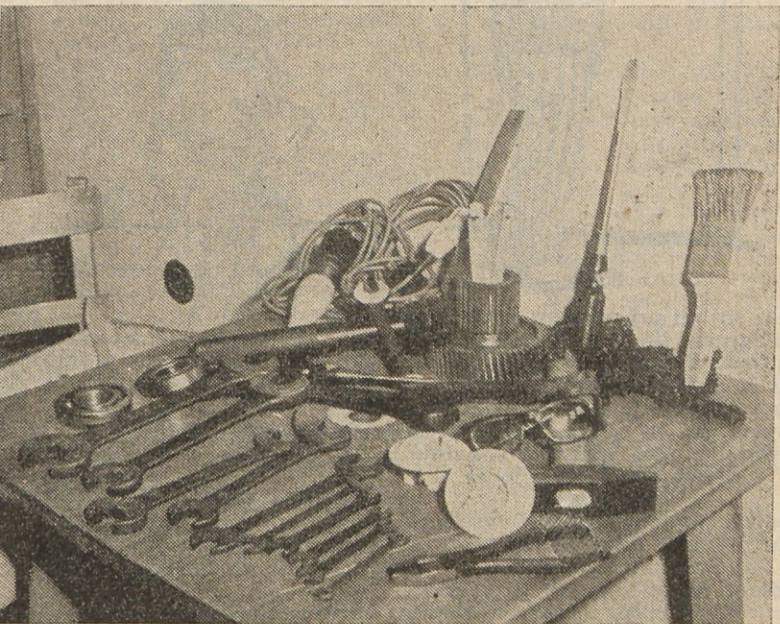
POIŠČIMO REŠITEV

Arhivi vodje zavarovanja v Litostroju Cirila Venike so polni podobnih primerov. Na njegovem obrazu je opaziti zaskrbljenost. Tole nam je povedal:

— Delavca bi morali vzgajati na samem delovnem mestu. Vse dokazane in izrečene kazni pa naj bi objavljali po zvočniku. Ograja je v zelo kritičnem stanju in dopušča možnost izhoda iz tovarne. Nič kolikokrat smo že našli prerezano žico. Bilo bi jo potrebno okrepiti. Upirajo se mi taki ukrepi, toda če ne gre drugače, bo tudi to treba.

V vseh stvareh gremo naprej: dvigamo storilnost dela, prešli smo na 42-urni delovni teden, osvajamo nove proizvode, vrednost proizvodnje iz leta v leto narašča, zataknilo pa se nam je pri vzgajanju ljudi in njihovem odnosu do tuje lastnine. Mar bomo s sklonjenimi glavami gledali, kako nam bodo utrdili ograjo okoli tovarne? Bomo stopili korak nazaj?

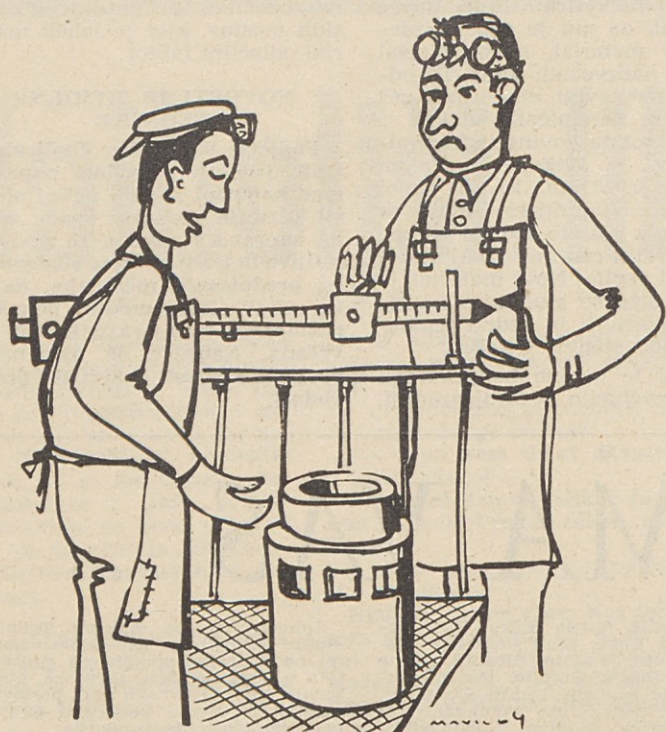
Lado Lucu

Ukradeni predmeti

ZA RAZVEDRILLO

Časopis Litostroj je tvoj, zato redno dopisuj vanj o vseh zanimivostih iz svojega obrata ali pisarne.

— Medjuš, zdi se mi, da tehta ta ulitek premalo.
— Kar še enkrat ga daj na vago pa bo pokazalo več.

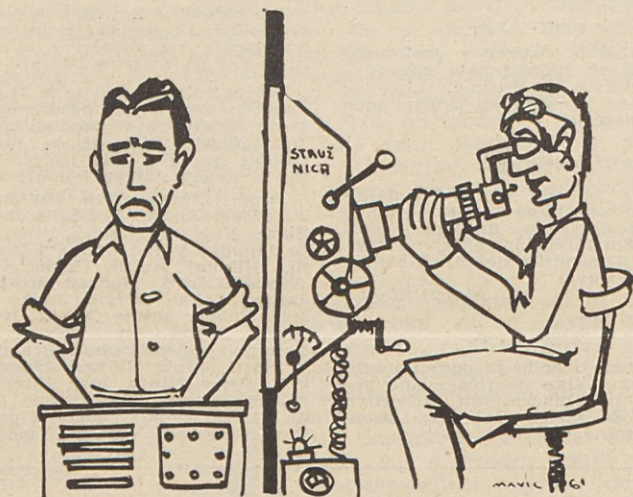
ŽIVELE VOLITVE
DELAVSKI SVET

Ta je molčec, tega bom volil v delavski svet

Ker je imel predober nos za napake svojega šefa si ga je dal odrezati...

Skozi tako perspektivo gledajo nekateri strokovnjaki delovnega človeka — njegove tegobe in njegove človeške potrebe

NA DOPUSTU

Pa zakaj ravno mene napadate, saj nisem kritiziral napak našega vodstva

Pri nas pogosto govorimo o delavcih z ožjim in širšim strokovnim profilom. Ker tudi naš karikaturist tako kot mnogi drugi ne ve več točno, kaj hočemo s tem povedati, jih je upodobil po svoje

Ko so bili pri nas tovariši iz Leningrada, jih je v Kranjski gori spremljal naš Stane. Pogovor se je zavlekel pozno v noč. Med razgovorom pa je nekdo potrkal na vrata. Ko so odprli, je stal pred njimi nemški turist iz sosednje sobe, ki zaradi govorjenja ni mogel spati.

»Oprostite,« je rekel, »že vso noč ne morem spati zaradi vas, bi lahko utihnili?«

Stane pa se je znašel in odgovoril: »Rusi in mi zaradi vas nismo mogli spati štiri leta, pa še vi potrpate nocoj!«

Ugotavljamo, da je pri nas precej skritih rezerv tudi med delavci, ki delajo v pisarni. Zato predlagamo, da namestimo novih 32 uslužbenecv, ki bi odkrili in analizirali te skrite rezerve

Odslej naprej bodo seje delavskega sveta videti takole.

Kupujte knjige
založbe Lipa!

Kvalitetne knjige založbe Lipa iz Kopra lahko naročite pri tovarišici Lampič, telefon 582

STROJNIŠKI
VESTNIK

glasilo oddelka za strojništvo, inštituta za turbo stroje, društva strojnih inženirjev in tehnikov SR Slovenije

Prinaša aktualne članke iz strojništva, pregled domače in tuje strokovne literature, društvene vesti, poročila o delu in uspehih vseh vodilnih tovarn strojne industrije

Izhaja dvomesečno v nakladi 3000 izvodov.

Uredništvo in uprava:
Ljubljana, Aškerčeva 16.

TEHNIKA

Časopis »Tehnika«, organ Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije, izhaja vsakega prvega v mesecu.

Obsega:

1. Splošni del tehnike
2. Naše gradbeništvo
3. Rudarstvo in metalurgija
4. Strojništvo in elektrotehnika
5. Kemično industrijo
6. Prehranjevalno industrijo
7. Promet
8. Organizacijo dela
9. Obvestila industrijskih podjetij o njihovih proizvodih in tehničnih dosežkih

Vsaka številka obsega približno 25 strani velikega formata 21×29 cm.

Letna naročnina: 12.000 dinarjev.

Posamezna številka: 1250 dinarjev.

Naročila pošiljajte na naslov: DIREKCIJA ZA IZDAVAČKU DELATNOST »TEHNIKA«, Beograd, Kneza Miloša 7/II; telefon 30-106, 30-057 in 30-024

Časopis »Litostroj« izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 5.200 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Odgovorni urednik Peter Likar — Telefon uredništva 33-511, telefon glavnega urednika 580, odgovornega 583 — Cena posamezne številke v prodaji 20 din — Poština plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska tiskarna ČZP »Primorski tisk« v Kopru